

Brüsszel, 2025. november 13.
(OR. en)

15387/25

AG 180
POLGEN 200
FREMP 331
JAI 1675
DISINFO 99
HYBRID 146
AUDIO 110
EDUC 444
JEUN 235
CULT 127
COMPET 1160

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. november 12.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	JOIN(2025) 791 final
Tárgy:	KÖZÖS KÖZLEMÉNY AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK Európai demokráciapajzs: az erős és reziliens demokráciák támogatása

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: JOIN(2025) 791 final.

Melléklet: JOIN(2025) 791 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

AZ UNIÓ KÜLÜGYI ÉS
BIZTONSÁGPOLITIKAI
FŐKÉPVISELŐJE

Brüsszel, 2025.11.12.
JOIN(2025) 791 final

**KÖZÖS KÖZLEMÉNY AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ
EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

Európai demokráciapajzs: az erős és reziliens demokráciák támogatása

„Csak akkor tudunk létrehozni egy erősebb Uniót, ha megmutatjuk, hogy a demokrácia az emberek javát szolgálja, és hogy eredményes. Európa csak akkor virágozhat, ha a demokrácia is virágzik.”

Ursula von der Leyen elnök, Nemzetközi Nagy Károly-díj

1. Bevezetés

A demokrácia az Európai Unió sarokköve, és kulcsfontosságú a **béke**, a **biztonság**, a **gazdasági jólét**, a **versenyképesség** és a **társadalmi kohézió** megteremtéséhez. A demokrácia alapjait a szabad emberek, a szabad és tisztességes választások, a szabad média, valamint az erős demokratikus intézmények és folyamatok jelentik. A demokrácia nem csupán politikai rendszer, hanem az életmódunkat is meghatározza: biztosítja a jogainkat és a szabadságainkat, garantálja a törvény előtti egyenlőséget, előmozdítja a nyitott és igazságos társadalmakat, és gondoskodik a hatalmon lévők elszámoltathatóságáról. Az uniós polgárok a demokráciát, az emberi jogokat és a jogállamiságot tartják az EU fő erősségeinek¹.

A növekvő geopolitikai konfrontáció, a nemzetközi és regionális konfliktusok, valamint a technológiai átalakulás korában demokráciáink belső és külső nyomásnak vannak kitéve. A tekintélyelvű rendszerek fenyegetésként tekintenek a demokráciákra, és egyre agresszívebb taktikákat vetnek be – többek között állami vagy nem állami közvetítőkre támaszkodva – azok meggyengítése érdekében. Míg a demokrácia célja, hogy összehozza a társadalom különböző szereplőit, és hogy közös megoldásokat találjon, a tekintélyelvű rendszerek a megosztottság létrehozására vagy elmélyítésére, a konfliktusok eszközként való felhasználására, a demokratikus szereplők – különösen a szabad média és a civil társadalom – lejáratására, valamint a szabad és tisztességes választások aláásására irányulnak. Céljuk, hogy megrendítsék a polgárok demokratikus intézményekbe, valamint abba vetett bizalmát, hogy a demokrácia képes arra, hogy az emberek javát szolgálja.

Ez sürgető problémát jelent az EU és szomszédsága, valamint a világ demokráciái számára. Alapvető fontosságú az uniós tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek támogatása a demokrácia megerősítésére és megszilárdítására irányuló erőfeszítéseikben. Néhány ilyen országgal szemben intenzív destabilizáló és beavatkozási kísérletekre került sor. Az Ukrajna elleni brutális agressziós háborúja mellett Oroszország a hibrid támadásokat is fokozza, és a befolyásért folytat harcot Európa ellen. Az általa alkalmazott taktikák mélyen áthatják a társadalmainkat, és hosszú távú hatásokkal járhatnak. Azzal, hogy hamis narratívákat terjeszt – ami esetenként a történelmi tények manipulálását és meghamisítását is magában foglalja –, megpróbálja meggyengíteni a demokratikus rendszerekbe vetett bizalmat.

Ezek a fenyegetések nem elszigetelten jelentkeznek, hanem a demokrácia előtt álló más fontos kihívásokból táplálkoznak, és tovább erősítik azokat. Idetartozik a szélsőségesesség és a polarizáció fokozódása, a bizalom és a szerepvállalás csökkenése, a választások integritását, a nyilvános vita sokszínűségét és a szólásszabadságot fenyegető veszélyek, valamint az újságírók és a civil társadalom

¹ Az Eurobarométer „Kihívások és prioritások az EU-ban” című, 2024. júliusi 550. sz. gyorsfelmérése szerint az európaiak a legnagyobb arányban (38 %) a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság tiszteletben tartását jelölték meg az EU legfőbb erősségeként.

működési környezetének romlása². Amellett, hogy ilyen kihívásokkal kell megküzdeni, folyamatban van a társadalmaink mélyreható digitális átalakulása is, ami átformálta a nyilvános viták lebonyolításának, az információáramlásnak és a polgárok közéletben való részvételének a módját. Ez jelentős új lehetőségeket teremtett az emberek számára az információkhoz való szabad hozzáférésre, véleményük kifejtésére, valamint a közéletben és a demokratikus vitában való részvételre. Azonban új sebezhetőségek is napvilágra kerültek, illetve kialakultak. Az emberek nézeteit egyre inkább algoritmusalapú, személyre szabott források határozzák meg, ami korlátozza a demokratikus vita közös terét. A közösségimédia-platformok a média bevételi modelljeinek a fenntarthatóságára is hatással vannak. A mesterséges intelligencia (MI) fejlődése a demokratikus teret is súlyosan érintheti, ideértve a választási folyamatokat is.

A demokrácia védelme, valamint a polgárok, a társadalmak és az intézmények demokratikus rezilienciájának fejlesztése olyan sürgős közös feladat, amely összkormányzati és a társadalom egészére kiterjedő megközelítést igényel. Ez nemcsak az uniós értékek megóvásához szükséges, hanem Európa biztonságának a garantálásához, valamint függetlenségének, szabadságának és jólétének a megőrzéséhez is. Ebben az uniós intézmények, a tagállamok, az uniós tagjelölt országok és a potenciális tagjelöltek, a civil társadalom és a magánszektor közös értékeink által vezérelve egyaránt döntő szerepet játszanak. Ennek során mindvégig a polgárainkat és azok szabadságjogait kell középpontba helyezni.

2. Az európai demokráciapajzs

Az EU-ban és világszerte is egyre nagyobb tudatosság övezi a demokráciák közös kihívásait, és ezzel kapcsolatban már valamennyi szinten intézkedések vannak folyamatban. A tagállamok új szerveket és új képességeket hoztak létre nemzeti demokratikus rezilienciájuk megerősítése érdekében. Számos politikai szereplő, valamint tenni akaró polgárok és csoportok széles köre hangsúlyozta a fellépés szükségességét, és járul hozzá jelenleg a válaszlépésekhez.

E kollektív erőfeszítés koordinálása, mozgósítása, kiegészítése és megerősítése érdekében az EU szilárd szakpolitikai és jogi keretet hozott létre, amelynek az európai demokráciáról szóló 2020. évi cselekvési terv³ és a 2023. évi demokráciavédelmi csomag⁴ képezi az alapját.

Erre a keretre építve a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője az európai demokráciapajzs formájában új intézkedéscsomagot terjeszt elő három kiemelt területen, amelynek célja az erős és reziliens demokráciák alábbiak révén történő támogatása:

- **a helyzetismeret megerősítése és a reagálási képesség támogatása az információs tér integritásának megőrzése érdekében,**

² 2025. évi stratégiai előrejelzési jelentés – Reziliencia 2.0: Az EU megerősítése a turbulenciák és a bizonytalanság közepette történő boldogulás érdekében, COM(2025) 484 final; és „Rethinking societal resilience in a time of polycrisis” (A társadalmi reziliencia újragondolása polikrízis idején), <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC142772>.

³ Európai Bizottság, A Bizottság közleménye az Európai Demokráciára vonatkozó cselekvési tervről, COM(2020) 790 final.

⁴ Európai Bizottság, A Bizottság közleménye a demokrácia védelméről, COM(2023) 630 final. E csomag részeként a Bizottság a harmadik országok nevében végzett érdekképviselői tevékenységekről szóló irányelvre is javaslatot tett, amelyet a társjogalkotók jelenleg tárgyalnak.

- **a demokratikus intézmények, a szabad és tisztességes választások, valamint a szabad és független média megerősítése,**
- **a társadalmi reziliencia és a polgári szerepvállalás fokozása.**

A felsorolt kiemelt területeket érintő egyes kérdések kezelésével kapcsolatos hatékonyabb együttműködés és koordináció támogatása érdekében létrejön a **Demokratikus Reziliencia Európai Központja** (a továbbiakban: a Központ), amely egyesíti a tagállamok, az uniós tagjelölt országok és a potenciális tagjelölt országok, valamint az uniós intézmények, szervek és hivatalok – köztük adott esetben az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) – szakértelmét és kapacitásait. A Központ a folyamatosan változó közös fenyegetések, különösen a külföldi információmanipuláció és beavatkozás, valamint a dezinformáció elhárítása érdekében elő fogja segíteni az **információmegosztást**, és **támogatni fogja az operatív együttműködést és a kapacitásépítést**. Célja a helyzetismeret és a fenyegetések előrejelzésére és észlelésére vonatkozó képesség javítása, egy megbízható és összehangolt korai előrejelző rendszer kialakítása, valamint a gyorsreagálási képesség támogatása. Támogatni fogja továbbá a tudatosság növelését annak érdekében, hogy a társadalmak és az intézmények felkészültek és képesek legyenek az információmanipuláció és a dezinformáció kezelésére, és hogy ezáltal reziliensebbé váljanak azokkal szemben. A Központ által végzett munka hozzá fog járulni a társadalom egészére kiterjedő uniós megközelítés megszilárdításához a felkészültség megerősítése, a tudatosság növelése és a demokratikus reziliencia kiépítése érdekében.

Az **európai demokráciapajzs** hozzá fog járulni demokráciáink megerősítéséhez, valamint elő fogja segíteni, hogy az európaiak gyakorolhassák a jogukat, hogy szabadon véleményt formálhassanak, és szabadon kifejezhessék a véleményüket, valamint hogy aktívan és biztonságosan részt vehessenek az Unió demokratikus életében. Intézkedései megerősítik a demokratikus intézményeket, védik a választások integritását, valamint támogatják a tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét annak érdekében, hogy demokráciáink erősek, nyitottak és plurálisak maradjanak, és továbbra is a polgárok bizalmára épüljenek. Végrehajtására az EU biztonsági, védelmi és felkészültségi stratégiájával⁵ szinergiában, tágabb értelemben pedig az Unió külső tevékenységével összhangban kerül sor.

2.1. A Demokratikus Reziliencia új Európai Központja: a helyzetismeret és a társadalmi reziliencia megerősítése

A demokratikus reziliencia kialakításához fokozott erőfeszítésekre van szükség a kormányzat minden szintjén, az uniós intézményeknél és a tagállamokban, valamint a társadalom egészében is. Ezeknek az összehangolt erőfeszítéseknek **a helyzetismeret és a fenyegetések előrejelzésére, észlelésére és az azokra való reagálásra irányuló kollektív kapacitás javítására**, valamint **a demokratikus reziliencia kiépítésére kell összpontosítaniuk**. E kihívások kezelése érdekében már eddig is jelentős munka folyt, melynek eredményeként nemzeti és európai szinten is különböző eszközök és struktúrák⁶ jöttek létre, amelyek fontos eredményeket hoztak.

⁵ Európai Bizottság, 2025: Fehér könyv az európai védelemről – Készenlét 2030, JOIN(2025) 120 final; Az európai felkészültségi unióra vonatkozó stratégia, JOIN(2025) 130 final; ProtectEU: európai belső biztonsági stratégia, COM(2025) 148 final.

⁶ Uniós és nemzeti szinten is számos keret, struktúra és eszköz létezik a külföldi információmanipuláció és beavatkozás, a dezinformáció, valamint tágabb értelemben a társadalmi reziliencia kezelésére. Uniós szinten ez magában foglalja

Azonban a szóban forgó struktúrák közül sok csak egyes konkrét területekkel és közösségekkel foglalkozik, eltérő módszereket alkalmaz, valamint gyakran korlátozott reagálási képességgel rendelkezik, és korlátozott mértékben kapcsolódik az illetékes hatóságok által nemzeti és uniós szinten végzett munkához. Elengedhetetlen ezeknek az erőfeszítéseknek az egyesítése; szorosabb kapcsolatokat kell kialakítani a helyzetismeret megerősítése, valamint az információmanipuláció és dezinformációs kampányok nyomon követésére, észlelésére és előrejelzésére irányuló kollektív uniós kapacitás javítása érdekében⁷.

Ezen igények kielégítése érdekében a Bizottság létrehozza a **Demokratikus Reziliencia Európai Központját**. A Központ keretet fog biztosítani az uniós intézmények, szervek és hivatalok, valamint a tagállamok közötti koordináció és információmegosztás megerősítéséhez, valamint támogatni fogja az operatív együttműködést és a kapacitásépítést. Ez elősegíti a helyzetismeret növelésére irányuló integráltabb és hatékonyabb megközelítést, valamint egy olyan megbízható és összehangolt korai előrejelző rendszer kialakítását, amely képes a reagálási képesség támogatására. A Központ által végzett munka emellett elő fogja segíteni a polgárok, a társadalom és az intézmények tudatosságának a növelését annak érdekében, hogy biztosítsa a felkészültségüket és a részvételüket, valamint azt, hogy reziliensebbekké váljanak.

A Központ elsősorban az uniós intézmények és a tagállamok közötti információcsere és operatív együttműködés központjaként fog működni. A Központ összekapcsolja az információs térben jelentkező veszélyek megelőzésével, felderítésével, elemzésével és az azokra való reagálással foglalkozó meglévő hálózatokat és struktúrákat, és törekedni fog a közös megközelítések, gyakorlatok és módszertanok kidolgozására, valamint a vonatkozó adatok és elemzések megosztására. Támogatni fogja a képzéseket és a kapacitásépítési tevékenységeket. Ezenkívül tanácsot adhat a közös reagálási eszközökkel, stratégiákkal, eljárási standardokkal, protokollokkal vagy közös gyakorlatokkal kapcsolatban. A Központ a gyorsriasztási rendszer támogatásával és azzal szorosan együttműködve fogja folytatni tevékenységét; ez a rendszer a külföldi információmanipulációval és beavatkozással, valamint a dezinformációval kapcsolatos információk uniós intézmények és tagállamok közötti cseréjére szolgáló, már meglévő mechanizmus.

Létrejön a független, nem intézményi **érdeelt felek platformja** annak érdekében, hogy az érdekelt felek és közösségek széles köre kifejtthesse a véleményét, amely hasznos információkkal szolgál a központ munkájához. A platform olyan érdekelt feleket fog összefogni, mint a civil társadalmi szervezetek, az agytrösztök, a kutatók és a tudományos körök, a tényellenőrök és a médiaszolgáltatók. A platform a résztvevők függetlenségének teljes körű tiszteletben tartása mellett megkönnyíti majd az információk és a szakértelem megosztását, valamint a tanácsadást, és fokozatosan építeni fog az érdekelt felek már meglévő közösségeire – például a Digitális Média Európai Megfigyelőközpontjára (EDMO) – és az új közösségekre, mint például a tényellenőrök

többek között az EKSZ által kezelt uniós gyorsriasztási rendszert (RAS), a Bizottság dezinformáció elleni belső hálózatát, az EUvsDisinfo projektet, a Digitális Média Európai Megfigyelőközpontját (EDMO), a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet szerinti választási kerekasztal-megbeszéléseket, valamint az európai választási együttműködési hálózatban (ECNE) végzett munkát. Nemzeti szinten is léteznek külön erre a célra létrehozott struktúrák, mint például a franciaországi Viginum és a svéd Pszichológiai Védelmi Ügynökség, vagy a Finnország által a demokratikus rezilienciával kapcsolatban bevezetett, a társadalom egészére kiterjedő megközelítés.

⁷ Ahogyan az a demokratikus reziliencia megerősítéséről szóló, 2025. májusi elnökségi következtetésekben is szerepel (<https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2025/05/27/presidency-conclusions-on-strengthening-eu-democratic-resilience/>).

európai hálózatra és a jövőbeli közös kutatástámogatási keretre. A platform támogatni fogja a kutatási és egyéb eredmények terjesztését, és ösztönözni fogja a különböző érdekelt felek közötti információcserét.

A Központ **teljes mértékben tiszteletben fogja tartani az uniós és a nemzeti hatásköröket**, valamint a meglévő nemzeti és uniós szintű struktúrák függetlenségét. Annak biztosítása érdekében, hogy a nemzeti hatóságok számára és a közös uniós szinten is a lehető leghatékonyabban nyújtson támogatást, a Központ fejlesztése **fokozatosan fog megvalósulni** a tagállamok önkéntes részvétele alapján, **hozzájárulásuk, valamint a támogatás és az együttműködés iránti igényeik** figyelembevételével. A folyamatban lévő uniós támogatásokra és a nemzetközi partnerekkel⁸ való együttműködésre építve a Központ nyitott lesz a társult tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek előtt is annak érdekében, hogy támogassa őket, és előmozdítsa az egymástól való tanulást. Emellett a hasonlóan gondolkodó partnerekkel való együttműködés is elképzelhető.

A Központ keretében végzett munka kiegészíti az információs tér integritásának megőrzése, a választások integritásának megerősítése, a tömegtájékoztatás szabadságának és a médiapluralizmusnak az előmozdítása, valamint az általános társadalmi rezilienciának a polgárok szerepvállalása és bevonása révén történő kiépítése érdekében előterjesztett egyéb intézkedéseket, és azokkal szinergiában fog működni.

2.2. Az információs tér integritásának megőrzése

Ahhoz, hogy a társadalom minden tagja hozzáférhessen a megbízható és hiteles információkhoz, hogy gyakorolhassa a demokratikus jogait, valamint hogy érdemben együttműködhessen az intézményekkel és a közösségekkel, alapvető fontosságú az információs tér integritásának a megerősítése. Az átláthatóság, az elszámoltathatóság és az integritás kulcsfontosságú az információs térben annak biztosításához, hogy az emberek véleménye meghallgatásra találjon, hogy aktív polgárokká válhassanak, valamint hogy tartós bizalom alakuljon ki bennük a demokratikus folyamatok iránt.

A külföldi információmanipuláció és beavatkozás⁹, valamint a dezinformációs kampányok kifejezetten arra irányulnak, hogy aláássák az információs térbe és a demokratikus intézményekbe vetett közbizalmat, valamint hogy fokozzák a társadalmi megosztottságot¹⁰. Ezt az új online manipulációs technikák elterjedése teszi lehetővé. Közéjük tartozik a közösségi média manipulatív használata¹¹, a hamis közösségimédia-fiókok, a hivatalos forrásokat utánzó weboldalak, a megosztó

⁸A G7-ek, a NATO, az ENSZ, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet és az Európa Tanács.

⁹ A külföldi információmanipuláció és beavatkozás olyan magatartásforma, amely veszélyezteteti vagy negatívan befolyásolhatja az értékeket, az eljárásokat és a politikai folyamatokat. Manipulatív jellegű, szándékosan és összehangoltan folytatott tevékenységekről van szó. Az érintett tevékenységeket állami és nem állami szereplők is folytathatják, ideértve azok saját területükön belüli és azon kívüli megbízottjait is.

¹⁰ A Bizottság által a demokráciapajzs előkészítése érdekében folytatott nyilvános konzultációra adott válaszok szerint a válaszadók a közösségi média manipulatív használatát és a külföldi információmanipulációt és beavatkozást tekintik a demokráciát fenyegető egyik legfontosabb kockázatnak. Ezenkívül egy 2025. évi Eurobarométer tematikus felmérés [az 568. sz. tematikus felmérés] szerint a válaszadók a demokratikus intézményekkel és folyamatokkal szembeni egyre növekvő bizalmatlanság mellett a külföldi információmanipulációt és beavatkozást, valamint a dezinformációt tekintik a demokrácia egyik legfőbb kihívásának. Ugyanez az Eurobarométer felmérés azt is kimutatta, hogy tíz európaiból több mint hét aggódik amiatt, hogy a szavazók döntései dezinformáción alapulnak.

¹¹ Olyan automatizált szoftverprogramok, amelyeket arra terveztek, hogy valamely hálózaton keresztül ismétlődő feladatokat hajtsanak végre, gyakran valódi felhasználókat imitálva.

tartalmak mesterséges felerősítése, valamint a szintetikus tartalmak, például a deepfake és a mesterséges intelligencia (MI) által generált egyéb tartalmak használata. Elterjedésükhöz gyakran olyan hiteltelen magatartásra van szükség, mint a hamis felhasználói fiókok használata, a tartalmak mesterséges intelligencia és az internetes robotok által vezérelt felerősítése, valamint a hiteltelen hozzászólások. Az ilyen összehangolt műveletek, amelyek gyakran szélesebb körű hibrid hadjáratok részét képezik, egyre kifinomultabbak és decentralizáltabbak, és olyan hálózatokat is magukban foglalhatnak, amelyek több platformon és országban működnek, gyakran az anonimitás leple alatt, ami különösen megnehezíti azok hatékony felderítését, azonosítását és elhárítását.

E problémák kezelésére külön uniós jogszabályok léteznek. Az **MI-rendelet**¹² átláthatósági kötelezettségeket állapít meg egyes MI-rendszerek szolgáltatói és alkalmazói számára, ideértve a mesterségesen generált vagy manipulált tartalmak megjelölésére és felismerésének lehetővé tételére vonatkozó kötelezettséget, valamint a deepfake-ek és egyes más, mesterséges intelligenciával generált, közügyekkel kapcsolatos kiadványok megjelölésére vonatkozó kötelezettséget is. A **digitális szolgáltatásokról szóló rendelet**¹³ szintén hozzájárul az információs tér integritásának a megerősítéséhez és a felelőségek szabályozásához, valamint előírja az online óriásplatformok és a nagyon népszerű online keresőprogramok szolgáltatói számára, hogy csökkentsék a szolgáltatásaikból eredő, a társadalmat és a demokráciát fenyegető rendszerszintű kockázatokat, teljes mértékben tiszteletben tartva a felhasználók véleménynyilvánítási szabadságát. A digitális szolgáltatásokról szóló rendelet javítja az algoritmusok átláthatóságát, ezáltal pedig lehetővé teszi a felhasználók számára annak ellenőrzését, hogy az ajánlórendszerek hogyan befolyásolják az általuk online megtekintett tartalmakat, valamint lehetővé teszi a kutatók számára a platformok adataihoz való hozzáférést. Ezenkívül a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy az algoritmusok átláthatóságával foglalkozó európai központ (ECAT) támogatásával alaposan megvizsgálja az algoritmikus rendszerek kialakítását. E jogszabály végrehajtása és érvényesítése kulcsfontosságú prioritás, és az online óriásplatformokat üzemeltető egyes szolgáltatókkal kapcsolatban több eljárás is folyamatban van a civil párbeszédet és a választási folyamatokat érintő rendszerszintű kockázatok értékelésére és kezelésére vonatkozóan. Ezen túlmenően pedig a Bizottság továbbra is nyomon fogja követni és érvényesíteni fogja a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet szerinti kötelezettségeket, és e kötelezettségek betartásának biztosítása érdekében együttműködik az érdekelt felekkel¹⁴.

Az információs környezetet érintő jelentős incidensek és jogosulatlan beavatkozások megelőzése és kezelése érdekében a Bizottság a Digitális Szolgáltatások Európai Testületével együtt elkészíti a **digitális szolgáltatásokról szóló rendelet szerinti incidens- és válságkezelési protokollt**¹⁵. Ez megkönnyíti az érintett hatóságok közötti koordinációt, és biztosítja a gyors reagálást a nagyszabású,

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1689 rendelete (2024. június 13.) a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról (HL L, 2024/1689, 2024.7.12.). A rendeletet 2026. augusztus 2-től kell alkalmazni.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról (HL L 277., 2022.10.27., 1. o.).

¹⁴ A digitális szolgáltatásokról szóló rendelet 91. cikkének (2) bekezdése szerint a Bizottság 2027. november 17-ig, majd azt követően ötévente értékeli a rendeletet, és erről jelentést készít az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak.

¹⁵ A digitális szolgáltatásokról szóló rendelet 48. cikke külön eljárást határoz meg az ilyen protokollok létrehozására.

potenciálisan transznacionális jelentőségű információs műveletek esetében. Ez a protokoll figyelembe veszi és kiegészíti a többi, már meglévő válságkezelési mechanizmust – különösen a kiberbiztonsági tervet¹⁶ –, annak érdekében, hogy az intézkedések összehangoltak és koherensek legyenek, valamint figyelembe veszi a vonatkozó uniós jogszabályokat is¹⁷. Az e mechanizmusok közötti információcserét a Demokratikus Reziliencia Európai Központja és az érdekelt felek platformja is támogathatja.

A dezinformációra vonatkozó magatartási kódex – amelyet egy kollaboratív munkacsoport támogat – határozott kötelezettségvállalásokat és részletes intézkedéseket tartalmaz, amelyek együttesen hozzájárulnak a dezinformációval kapcsolatos kockázatok csökkentéséhez, miközben teljes mértékben tiszteletben tartják a véleménynyilvánítás szabadságát, például azáltal, hogy a dezinformáció felhasználók általi felismerését, megértését és megjelölését, valamint a kutatók szerepvállalását elősegítő továbbfejlesztett eszközöket bocsátanak rendelkezésre. A kódex emellett annak megállapítása szempontjából is hasznos, hogy azok az online óriásplatformokat és nagyon népszerű online keresőprogramokat üzemeltető szolgáltatók, amelyek betartják a kódex szerinti kötelezettségvállalásokat, eleget tesznek-e **a dezinformációval kapcsolatos rendszerszintű kockázatokra** vonatkozó kötelezettségeiknek¹⁸. A Bizottság értékelni fogja a kódex aláíróinak kötelezettségvállalásait és azok végrehajtását. Szükség esetén a Bizottság a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet alapján szabályozási párbeszédet folytat ezekkel az aláírókkal, és dönt az egyéb megfelelő nyomonkövetési intézkedésekről. Például a Bizottság együtt fog működni az aláírókkal annak érdekében, hogy fokozzák **az ajánlórendszerek átláthatóságára és a dezinformációból származó bevételek visszaszorítására**¹⁹ irányuló erőfeszítéseiket, így többek között szüntessék meg a dezinformáció reklámbevételekből származó pénzügyi ösztönzőit²⁰, és dolgozzanak ki megfelelő mutatókat a platformok e tekintetben tett erőfeszítéseinek mérésére²¹.

A Bizottság ezenkívül a kódex aláíróival együtt további lehetséges intézkedéseket is meg fog vizsgálni. Ezek közé tartozhatnak például a közösségi médiában keringő, **mesterséges intelligenciával generált és manipulált tartalmak észlelésének és megjelölésének** a javítására szolgáló módszerek²², valamint **a felhasználók által önkéntesen alkalmazható ellenőrző eszközök**²³. Ezek az intézkedések kiegészítenék az MI-rendeletet és a többi vonatkozó uniós szabályt. Az **európai digitális személyiadat-tárcák** – amelyek 2026 végére válnak majd elérhetővé az uniós polgárok és lakosok számára – előmozdíthatják az említett intézkedéseket, és a biztonságos

¹⁶ A Bizottság 2025. július 1-jei felhatalmazáson alapuló rendelete (C(2025) 4340 final) és a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet 40. cikke.

¹⁷ Például a NIS 2 irányelvet, a kiberbiztonsági jogszabályt, az MI-rendeletet, a politikai reklámtevékenységről szóló rendeletet és az online terrorista tartalom terjesztésével szembeni fellépésről szóló rendeletet.

¹⁸ Lásd: A Bizottság véleménye – A dezinformáció visszaszorítását célzó gyakorlati kódex értékelése, C(2025) 1008 final (<https://ec.europa.eu/newsroom/dae/redirection/document/112679>).

¹⁹ A dezinformációra vonatkozó magatartási kódex „A felhasználók támogatása” című fejezetében található 19. kötelezettségvállalásra és „A reklámok elhelyezésének ellenőrzése” című fejezetében található 1. kötelezettségvállalásra építve.

²⁰ Azok esetében, akik folyamatosan dezinformációt terjesztenek.

²¹ A dezinformációra vonatkozó magatartási kódex „A kódex nyomon követése” című fejezetében található 41. kötelezettségvállalásra építve, a strukturális mutatókkal kapcsolatban.

²² A dezinformációra vonatkozó magatartási kódex 15. kötelezettségvállalására és 15.1. intézkedésére építve.

²³ Különösen olyan megoldásokat lehetne keresni, amelyek segítik a felhasználókat annak ellenőrzésében, hogy valóban egy másik emberrel kommunikálnak-e (például ellenőrző ikonok révén).

azonosítás és hitelesítés lehetővé tétele révén növelhetik az online interakciókba vetett bizalmat és az ilyen interakciók biztonságát²⁴.

Az információs tér integritásának biztosítására irányuló tagállami erőfeszítések uniós szinten megerősíthetők a megközelítések összehangolása, valamint a szakértelem és az információk összevonása révén, a **külföldi információmanipuláció és beavatkozás kezelésére szolgáló**, már meglévő **eszköztár**²⁵ építve. A Bizottság a nemzeti hatóságokkal és szakértőkkel együttműködve támogatni fogja a **külföldi információmanipuláció és beavatkozás, valamint a dezinformáció leküzdésére irányuló terv** elkészítését, ideértve az előrejelzésre, az észlelésre és a reagálásra irányuló intézkedésekkel kapcsolatos eszközöket és iránymutatást, valamint a nemzeti kapacitásépítés és az egymástól való tanulás támogatása érdekében egy szakmai csereprogramokra és csapatmunkára irányuló külön mechanizmust.

A független tényellenőrző közösség kapacitásának EU-szerte történő megerősítése elengedhetetlen a külföldi információmanipuláció és beavatkozás, valamint a dezinformációs kampányok észlelésének és nyomon követésének a fokozásához. A Bizottság támogatásával létrejön a **tényellenőrzők független európai hálózata**²⁶, amelynek munkája hozzá fog járulni a Demokratikus Reziliencia Európai Központjának keretében működő érdekelt felek platformjához. A hálózat a legmagasabb szintű etikai és szakmai normák alapján fog működni az EU-ban, valamint a tagjelölt országokban, a potenciális tagjelölt országokban és a **Digitális Európa programhoz** társult szomszédos országokban. Az EU valamennyi hivatalos nyelvén jelentősen növelni fogja a tényellenőrzési kapacitást, különösen azokban a helyzetekben – például a választások, az egészségügyi szükséghelyzetek vagy a természeti katasztrófák során –, amikor kritikus fontosságú a megbízható információkhoz való hozzáférés. A hálózat emellett létrehoz és fenntart egy **független tényellenőrzési adattárat** a megfelelő független és megbízható szervezetek által kiadott tényellenőrzések összefoglalása érdekében, ezáltal megkönnyíti az újságírók, az online platformok, a kutatók és a civil társadalom számára az ellenőrzött információkhoz való hozzáférést, így támogatva a határokon átnyúló együttműködést és lehetővé téve az időben történő reagálást. Ezenkívül az EU-ban működő **tényellenőrzők számára** hozzáférést biztosít egy, a fenyegetésekkel és a zaklatással szemben **védelmet nyújtó rendszerhez**, amely a jogi és a pszichológiai védelemre is kiterjed. Azáltal, hogy támogatja a tényellenőrzőket a szélesebb közönség elérésében, a hálózat jelentősen hozzá fog járulni a társadalmi rezilienciához²⁷.

A **Digitális Média Európai Megfigyelőközpontja** (EDMO) páneurópai, független és interdiszciplináris kutatási és elemzési hálózatot biztosít a külföldi információmanipuláció és

²⁴ Az európai digitális személyiadat-tárca biztonságos, megbízható és magánjellegű digitális azonosítási eszközt fog biztosítani Európa-szerte mindenki számára. Minden tagállam legalább egy tárcát fog biztosítani minden polgár, lakos és vállalkozás számára, amelynek segítségével igazolhatják a személyazonosságukat, valamint biztonságosan tárolhatják, megoszthatják és aláírhatják a fontos digitális dokumentumokat.

²⁵ Ez az eszköztár keretet biztosít a cselekvéshez: https://www.eeas.europa.eu/eeas/information-integrity-and-countering-foreign-information-manipulation-interference-fimi_en.

²⁶ A Bizottság elnökének 2024–2029-es időszakra vonatkozó politikai iránymutatásában bejelentettek szerint. A pályázati felhívásra 2025. április 15. és szeptember 2. között lehetett jelentkezni: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hu/news/commission-launches-eu5-million-call-strengthen-european-fact-checking-network>.

²⁷ Előkészítő intézkedés: pályázati felhívás az EU-ban működő független tényellenőrző szervezetek által készített szakmai tartalmak hatókörének és hatásának növelésére irányuló projektekre vonatkozóan (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/hu/funding/boosting-visibility-fact-checking-content-europe>).

beavatkozás, valamint a dezinformációs kampányok elleni küzdelem érdekében. **Kiterjesztett hatásköre**²⁸ keretében az EDMO új, független nyomkövetési és elemzési képességeket fejleszthet majd ki a helyzetismeret támogatása érdekében, különösen a választásokkal és a válsághelyzetekkel összefüggésben. A nyomon követés valamennyi tagállamra, tagjelölt országra (például Ukrajnára és Moldovára)²⁹ és potenciális tagjelölt országra kiterjed, és hozzájárul az érdekelt feleknek a Demokratikus Reziliencia Európai Központja keretében működő platformja által végzett munkához is.

A kutatói és tudományos közösség szintén érdemben részt vesz a kérdés kezelésében azzal, hogy független elemzéseket és bizonyítékokat szolgáltat a külföldi információmanipulációról és beavatkozásokról, valamint a dezinformációs kampányokról. A Bizottság támogatni fogja egy **közös kutatástámogatási keret** létrehozását az adatokhoz és a legkorszerűbb technológiákhoz való hozzáférés³⁰ biztosítása, valamint e független kapacitások összevonása és megerősítése érdekében. Ez a keret, amely többek között a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet és a politikai reklámtevékenységről szóló rendelet³¹ szerinti kiemelt adathozzáférésre fog támaszkodni, beépül majd a Demokratikus Reziliencia Európai Központja keretében működő érdekelt felek platformjának a munkájába. Elő fogja segíteni annak megértését, hogy a kampányok hogyan terjednek az interneten, és hogy hogyan befolyásolják az információs tér integritását. Támogatni fogja az olyan eszközök kifejlesztését, amelyek megkönnyítik a tények meghamisítása vagy a dezinformációs narratívák bemutatása céljából mesterséges intelligenciával generált vagy manipulált hang-, kép- és videófájlok (például a politikusokat megjelenítő deepfake-ek) azonosítását. Segíteni fog továbbá az összehangolt hiteltelen magatartások új formáinak, többek között a platformok közötti koordinációnak, az internetes robotok használatának és az algoritmusok által felerősített tartalomterjedésnek a nyomon követésében.

A külföldi információmanipuláció és beavatkozás előrejelzéséhez és az arra való határozott reagáláshoz fontos, hogy teljes mértékben kihasználjuk a **külföldi információmanipuláció és beavatkozás kezelésére szolgáló eszköztárat**³². Ez az eszköztár a válaszingázások széles körét foglalja magában, ideértve többek között az olyan nem uniós személyekkel és szervezetekkel szembeni uniós korlátozó intézkedéseket is, akik, illetve amelyek az EU-ra, a tagjelölt országokra és

²⁸ A Digitális Európa program keretében 2025 júliusában egy 2,56 millió EUR összegig terjedő ajánlati felhívás került közzétételre. Lásd: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hu/funding/commission-launches-call-continuation-european-digital-media-observatory/>.

²⁹ A Digitális Európa program keretében nyújtott 1,29 millió EUR összegű uniós támogatással (egy 8,8 millió EUR értékű szélesebb körű pályázati felhívás keretében) 2025-ben létrejön a FACT, egy új EDMO-központ, amely a dezinformáció Ukrajnában és Moldovában történő leküzdésével foglalkozik. A projekt 2027-ig tart. Lásd: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-details/43152860/101226241>. Az új EDMO-pályázat linkje: A Bizottság pályázati felhívást tesz közzé a Digitális Média Európai Megfigyelőközpontjának folytatására | Európa digitális jövőjének megtervezése.

³⁰ Például a megosztott felhőalapú erőforrásokhoz és a szoftverekhez való hozzáférés. Ez kiegészíti azokat a folyamatban lévő kezdeményezéseket, amelyek a hibrid támadásoknak gyakran részét képező kifinomult rossz szándékú tevékenységek (például összehangolt hiteltelen magatartások) gyorsabb észlelésére és a kapcsolódó elemzési kapacitás növelésére irányulnak.

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/900 rendelete (2024. március 13.) a politikai reklámtevékenység átláthatóságáról és célzott folytatásáról (HL L, 2024/900, 2024.3.20., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>).

³² https://www.eeas.europa.eu/eeas/information-integrity-and-counteracting-foreign-information-manipulation-interference-fimi_en.

a potenciális tagjelöltekre irányuló külföldi információmanipulációs és beavatkozási kampányokban vesznek részt. Az Oroszország destabilizáló tevékenységei elleni uniós szankciórendszer szerint többek között tilos a külföldi információmanipulációban és beavatkozásban részt vevő, a Kreml által támogatott propagandaorgánumok műsorainak a sugárzása. Ezenkívül uniós és nemzeti szinten is további intézkedésekre került sor annak érdekében, hogy korlátozzák a közbiztonságra nézve kockázatot jelentő tisztességtelen, nem uniós médiaszolgáltatók tartalmainak a terjesztését, többek között a médiaengedélyek felfüggesztése révén. A tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet³³ lehetővé teszi, hogy a Médiaszolgáltatások Európai Testülete keretében az uniós médiaszabályozók gyorsan és hatékonyan összehangolják az ilyen szolgáltatókkal szembeni intézkedéseiket. E szabályozók további támogatása érdekében a Médiaszolgáltatások Európai Testülete a Bizottsággal konzultálva **közös kritériumokat** fog kidolgozni, amelyek **a nemzeti médiaszabályozók számára iránymutatásul** szolgálhatnak az uniós információs tér tisztességtelen, nem uniós médiaszolgáltatókkal szembeni védelme érdekében történő fellépések során.

A külföldi információmanipuláció és beavatkozás, valamint a dezinformációs kampányok olyan büntetendő magatartásokra vagy tevékenységekre is támaszkodhatnak, mint a pénzmosás vagy a szervezett bűnözés. Az uniós büntetőjogi jogszabályok kiterjednek a külföldi információmanipuláció és beavatkozás, valamint a dezinformációs tevékenységek bizonyos formáira, azonban az e területen folytatott megerősített uniós együttműködés révén még hatékonyabbá válhat az ilyen tevékenységekkel szembeni fellépés. **Az Europol és az Eurojust megbízatásának tervezett felülvizsgálata során meg fogják vizsgálni, hogy hogyan lehetne tovább fokozni ezt az erőfeszítést.**

A geopolitikai feszültségek és az egyre növekvő polarizáció közepette fontos, hogy az EU fokozza a hasonlóan gondolkodó országokkal és regionális partnerekkel való szövetségek kiépítésére irányuló erőfeszítéseit. A demokratikus szereplők és az információs ökoszisztémák integritásának világszerte történő támogatása az európai demokrácia, biztonság és jólét szempontjából is előnyös. A Bizottság harmadik országokkal is együtt fog működni az állampolgári ismeretek oktatása és a digitális oktatás, a megbízható tényellenőrzési kezdeményezések, valamint az információs tér integritásának a megerősítését célzó szabályozási kezdeményezések támogatása érdekében. A „Team Europe” demokráciára vonatkozó kezdeményezése a tagállamokkal, a hasonlóan gondolkodó partnerekkel és a civil társadalommal együttműködve hozzájárul az információk integritásával kapcsolatos tudásmegosztás és koordináció fokozásához, valamint az EU-n kívül veszélyben lévő újságíróknak történő segítségnyújtáshoz.

Az EU külső tevékenysége keretében az EKSZ-en keresztül, a Bizottsággal, a tagállamokkal és a nemzetközi partnerekkel szoros együttműködésben fokozni fogja a külföldi információmanipuláció és beavatkozás elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit. Ennek keretében javítani kell az EU globális jelenlétének a képességeit – ideértve az uniós képviselvek hálózatát, a közös biztonság- és védelempolitikai missziókat és a tagállamok diplomáciai képviselőit is –, ami magában foglalja a képzések bővítését és a külföldi információmanipuláció és beavatkozás elleni eszközök biztosítását a helyszínen dolgozó személyzet számára. Az EU a külföldi információmanipuláció és beavatkozás

³³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1083 rendelete (2024. április 11.) a belső piaci médiaszolgáltatások közös keretének létrehozásáról és a 2010/13/EU irányelv módosításáról (a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet) (HL L, 2024/1083, 2024.4.17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj>).

elleni küzdelem érdekében megerősíti az együttműködést az uniós tagjelölt országokkal és a potenciális tagjelöltekkel, valamint a partnereivel, különös tekintettel az EU szomszédságára, továbbá előmozdítja a nemzetközi partnerekkel – többek között a G7-ekkel és a NATO-val, valamint a biztonsági és védelmi partnerségek keretében – történő kollektív fellépést. A külföldi információmanipuláció és beavatkozás elleni küzdelem terén proaktívabb megközelítést kell alkalmazni, amely a stratégiai kommunikációs tevékenységeket a külföldi információmanipulációs és beavatkozási műveleteket lehetővé tevő infrastruktúra felszámolására irányuló erőfeszítésekkel kombinálja, többek között az elkövetők költségeinek növelése érdekében hozott korlátozó intézkedések alkalmazására irányuló erőfeszítések fokozásával.

Intézkedések:

- *a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet keretében:*
 - *a rendelet szerinti incidens- és válságkezelési protokoll elkészítése,*
 - *a dezinformációra vonatkozó magatartási kódex aláíróival történő együttműködés folytatása az online manipulatív módszerek kezelésére irányuló intézkedések megerősítése érdekében,*
- *a külföldi információmanipuláció és beavatkozás, valamint a dezinformáció leküzdésére irányuló uniós terv kidolgozásának a támogatása,*
- *a tényellenőrzők európai hálózatának a létrehozása,*
- *a Digitális Média Európai Megfigyelőközpontja megbízatásának kibővítése,*
- *egy közös kutatástámogatási keret létrehozásának a támogatása az információmanipulációs és dezinformációs kampányok nyomon követésének a megerősítése érdekében,*
- *a Médiaszolgáltatások Európai Testülete a Bizottsággal konzultálva közös kritériumokat dolgoz ki az uniós médiaszabályozók számára a közbiztonságra nézve kockázatot jelentő tisztességtelen, nem uniós médiaszolgáltatókkal szembeni fellépésekre vonatkozóan,*
- *az uniós képviselők, a KBVP-missziók és -műveletek, valamint az uniós tagállamok nagykövetségei képességeinek megerősítése a külföldi információmanipuláció és beavatkozás elleni küzdelem érdekében,*
- *proaktív stratégiai kommunikációs kampányok indítása a kiemelt régiókban,*
- *célzott kapacitásépítés és támogatás nyújtása az uniós tagjelölt országok és a potenciális tagjelöltek számára a külföldi információmanipulációval és beavatkozással, valamint a hibrid beavatkozásokkal szembeni reziliencia megerősítése érdekében, többek között a KBVP-missziókon keresztül,*
- *a nemzetközi partnerségek kihasználása a külföldi információmanipuláció és beavatkozás elleni kollektív válaszlépések érdekében, többek között a G7-ek gyorsreagálási mechanizmusa, az EU–NATO együttműködés, valamint a biztonsági és védelmi partnerségek révén.*

2.3. Erősebb demokratikus intézmények, szabad és tisztességes választások, valamint szabad és független média

A szabad és független média, a szabad és tisztességes választások, valamint az erős és reziliens demokratikus intézmények és folyamatok elengedhetetlenek ahhoz, hogy a polgárok érdemben részt vehessenek a politikai életben, hogy megválaszthassák és elszámoltathassák a képviselőiket, valamint

hogy teljes mértékben gyakorolhassák a jogaikat és a szabadságaikat. A közelmúltban – többek között Romániában és Moldovában³⁴ – lezajlott választások azt mutatták, hogy Oroszország és megbízottjai egyre szélesebb körben avatkoznak be az európai demokratikus rendbe.

2.3.1. A választási és egyéb demokratikus folyamatok tisztességeségének és integritásának megerősítése

A titkos és közvetlen választójogon alapuló, egyetemes, egyenlő, szabad választások Európa közös választási hagyományainak részét képezik³⁵. Bár a választások megszervezése és lebonyolítása tagállami hatáskörbe tartozik, az e téren felmerülő közös kihívások kezeléséhez megerősített uniós szintű együttműködésre van szükség³⁶. A Bizottság a választási ügyekben illetékes nemzeti hatóságokat tömörítő **európai választási együttműködési hálózaton** (ECNE) keresztül lehetőséget biztosít az értékes tapasztalatcserére és a kölcsönös támogatásra. 2025 júniusában például a Bizottság közzétette a választások integritására vonatkozó ellenőrzőlistát és a választásokra vonatkozó kockázatkezelési mátrixot, amelyet az ECNE keretében, a tagállamokkal együtt készített el. Az ECNE keretében (a hálózati és információs rendszerekkel foglalkozó együttműködési csoporttal, azaz a Kiberbiztonsági Együttműködési Csoporttal és a gyorsriasztási rendszerrel szoros együttműködésben) szervezett és koordinált, **a választási rezilienciára irányuló közös mechanizmus** támogatja a közös szakértői csoportok kiküldését és a szakértői csereprogramokat, különösen az online kriminalisztika, a dezinformáció és a választások kiberbiztonsága terén.

A Bizottság növelni fogja a tagállamoknak és az érdekelt feleknek nyújtott támogatást a választási integritás és felkészültség fokozása; a választásokkal kapcsolatos, a választások megszervezése és lebonyolítása szempontjából kritikus fontosságú infrastruktúra védelme; a külföldi beavatkozás kockázatának minimalizálása; a választási hálózatok, valamint a választási együttműködés és jelentéstétel megerősítése; továbbá a választások polgárok és a vonatkozó nemzetközi normákat elfogadó nemzetközi szervezetek általi megfigyelésének az ösztönzése érdekében – ezek egytől egyig a 2023. évi ajánlásban szereplő kulcsfontosságú szempontok.

A szabad és tisztességes választások biztosítása érdekében **a választásokkal kapcsolatos infrastruktúrát** meg kell védeni a kibertámadásokkal szemben. A NIS 2 irányelv³⁷ és a kiberezilienciáról szóló rendelet³⁸ megerősíti az EU kiberbiztonságát azáltal, hogy biztosítja, hogy a kritikus ágazatok és a digitális termékek egyaránt biztonságosak, reziliensek és eleve összehangoltak legyenek az egész Unióban, ami közvetlenül hozzájárul az uniós választási folyamatok biztonságához

³⁴ <https://www.presidency.ro/files/userfiles/Documente%20CSAT/Document%20CSAT%20SIE.pdf> és https://www.sis.md/sites/default/files/comunicate/fisiere/Raport_SIS_Public_Interferenta_in_procesul_electoral.pdf.

³⁵ Lásd többek között az uniós választási okmányt, az Unióban zajló választási folyamatok inkluzivitásáról és rezilienciájáról szóló 2023. évi bizottsági ajánlást, valamint a választási magatartási kódexet (Jog a Demokráciáért Európai Bizottság, Velencei Bizottság, 190/2002. sz. vélemény, Strasbourg, 2018.10.25.).

³⁶ A választási folyamatokat – többek között a választásokkal kapcsolatos infrastruktúrát – hatékonyabban meg kell védeni a külföldi információmanipulációt és beavatkozást, valamint a dezinformációs kampányokat kombináló támadásoktól, továbbá olyan egyéb eszközökkel és taktikákkal szemben is, mint a kibertámadások, a rejtett kampányfinanszírozás, a szavazatvásárlás, a politikai jelöltek elleni támadások, a társadalmi zavargásokra vagy erőszakos cselekményekre való felbujtás kísérlete, valamint a destabilizáció.

³⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2555 irányelve (2022. december 14.) az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről (HL L 333., 2022.12.27., 80. o.).

³⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/2847 rendelete (2024. október 23.) a digitális elemeket tartalmazó termékekre vonatkozó horizontális kiberbiztonsági követelményekről (HL L, 2024/2847, 2024.11.20.).

és a választásokkal kapcsolatos kiberfenyegetésekkel szembeni általános felkészültséghez. Például a választások kiberbiztonságáról és rezilienciájáról szóló, 2024-ben frissített összefoglalót³⁹ a Kiberbiztonsági Együtműködési Csoport készítette el az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökséggel (ENISA) és az ECNE-vel együttműködésben. A kyberszolidaritásról szóló jogszabály⁴⁰ által létrehozott kiberbiztonsági tartalék a tagállamok, valamint külső támogatás révén az uniós partnerek rendelkezésére álló hatékony eszköz, amely kérésre felhasználható a jelentős vagy nagyszabású kiberbiztonsági incidensekre való reagáláshoz.

A politikai reklámtevékenységről szóló rendelet olyan közös uniós normákat határoz meg, amelyek megkönnyítik a polgárok számára, hogy felismerjék a politikai hirdetéseket és azt is, ha ilyen hirdetések célpontjaivá váltak, valamint segít nekik abban, hogy ezeket a hirdetéseket megkülönböztessék a más típusú tartalmaktól. A külföldi beavatkozás megelőzése érdekében a rendelet megtiltja, hogy a választást vagy népszavazást megelőző három hónapban harmadik országbeli reklámozók részére reklámszolgáltatásokat nyújtsanak az uniós országokban. Az új szabályok hozzájárulnak a választási folyamatok integritásának a megőrzéséhez, és támogatják a nyílt és átlátható demokratikus vitát⁴¹. Az online politikai hirdetésekre vonatkozó információk – ideértve azt is, hogy ki fizette azokat – elérhetők lesznek egy online adattárban.

A választásokkal kapcsolatos felkészültség és a választási folyamatok rezilienciájának további javítása érdekében az ECNE keretében meg kell erősíteni a tagállamokkal folytatott együttműködést. Az ECNE képességei a közös eszközöknek és termékeknek a közös érdekű területeken történő együttes fejlesztését támogató szisztematikusabb tapasztalatcserék révén megerősítésre kerülnek. Az új tematikus keretek elősegítik majd az eszmecserét olyan témákban, mint a választások integritása és a választásokkal kapcsolatos kockázatkezelés és felkészültség, a választási megfigyelés az EU-ban, a politikai kampányok új módszerei – ideértve a finanszírozást is –, a politikai jelöltek és a megválasztott képviselők biztonsága, valamint a mesterséges intelligencia és más új technológiák választási folyamatokkal kapcsolatos hatása és szerepe⁴². Az ECNE keretében folytatott eszmecserék alapján a Bizottság összeállítja **a választási folyamatokra vonatkozó közös referenciák és normák adattárát**⁴³. A Bizottság szorgalmazni fogja **a választási rezilienciára irányuló közös mechanizmus** alkalmazását, valamint ösztönözni fogja a szakértői tapasztalatcserét, a kölcsönös önkéntes segítségnyújtást, a közös képzéseket és a szimulációs gyakorlatokat. Ezenkívül a tagállamok között **elő fogja mozdítani a nemzeti szakértők rövid távú csereprogramjait**. Mivel az uniós tagjelölt országok és a potenciális tagjelöltek rendszeresen válnak a választásokba való beavatkozás célpontjává, ezeket az országokat szorosabban és módszeresebben be kell vonni az ECNE munkájába,

³⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hu/news/new-cybersecurity-compendium-how-protect-integrity-elections-published>.

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/38 rendelete (2024. december 19.) a kiberfenyegetések és -események észlelése, valamint az azokra való felkészülés és reagálás érdekében az Unión belüli szolidaritás és képességek megerősítését célzó intézkedések meghatározásáról (HL L, 2025/38, 2025.1.15.).

⁴¹ A Bizottság által kiadott iránymutatások támogatják e rendelet alkalmazását, és a hatálya alá tartozó valamennyi szereplőnek segítséget nyújtanak kötelezettségeik megértéséhez és teljesítéséhez. A Bizottság a szabályok végrehajtásának nyomon követése és a gyakorlati visszajelzések összegyűjtése érdekében létrehoz egy érdekelt felekből álló új szakértői csoportot. A Bizottság ezenkívül támogatni fogja a rendelet alkalmazását megkönnyítő sablonok és egyéb eszközök kidolgozását.

⁴² Az ECNE keretében a Bizottság a választási közvélemény-kutatásokról szóló eszmecseréket is szervez.

⁴³ Ez a vonatkozó normákon fog alapulni, és magában foglalja majd az uniós választási megfigyelő missziók keretében szerzett tapasztalatokat is.

többek között külön erre a célra szervezett találkozókra keresztül. Emellett a Bizottság további együttműködésre fog törekedni az olyan nemzetközi szervezetekkel, amelyek a választásokra – többek között a választások megfigyelésére – vonatkozó referenciakereteket és módszertanokat dolgoznak ki, mint például az EBESZ és az Európa Tanács.

Az uniós jogszabályi keretre és szakpolitikai eszközökre⁴⁴ építve a Bizottság továbbra is együtt fog működni a tagállamokkal és az érdekelt felekkel annak érdekében, hogy külön **iránymutatást** készítsen **a mesterséges intelligencia választási folyamatokban való tisztességes, átlátható, emberközpontú és felelősségteljes használatáról**. Ezen iránymutatás alapján – amelynek kidolgozására az ECNE és az MI-hivatal támogatásával kerül majd sor –, a Bizottság **ösztönözni fogja** az európai és a nemzeti politikai pártokat és az egyéb érintett szereplőket **arra, hogy önkéntesen vállaljanak kötelezettséget az új technológiák** (különösen a mesterséges intelligencia) politikai tevékenységekkel kapcsolatban történő **felelősségteljes használatára**, és továbbra is elő fogja mozdítani az e kérdésekkel kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztását, kiegészítve a meglévő jogi kötelezettségeket.

Az online platformok és keresőprogramok a nyilvános vita, valamint a közvélemény és a szavazói magatartás alakításának fontos helyszíneivé váltak. Ezért az online óriásplatformokat és a nagyon népszerű online keresőprogramokat üzemeltető szolgáltatók a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet értelmében kötelesek olyan intézkedéseket bevezetni, amelyek csökkentik a civil párbeszédre és a választási folyamatokra gyakorolt negatív hatásokkal kapcsolatos kockázatokat⁴⁵. E kötelezettségek teljesítésének a támogatása érdekében a Bizottság **iránymutatást** fogadott el **a választási folyamatok rendszerszintű kockázatainak csökkentéséről**⁴⁶, és együttműködik a tagállamok nemzeti hatóságaival a választások előtti felkészültségük tekintetében⁴⁷. A Bizottság a nemzeti digitális szolgáltatási koordinátorokkal együtt, az ECNE-vel együttműködésben **aktualizálja a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet választási eszköztárát** annak érdekében, hogy az figyelembe vegye a közelmúltbeli választások tapasztalatait és egyes olyan jelenségeket, amelyekkel mindenképpen foglalkozni kell⁴⁸.

⁴⁴ Az MI-rendeleten kívül idetartozik különösen a politikai reklámtevékenységről szóló rendelet és az inkluzív és reziliens választásokról szóló 2023. évi bizottsági ajánlás.

⁴⁵ Az online platformokat és keresőprogramokat érintő jelenségek széles köre növeli a választások integritásával kapcsolatos kockázatokat. Ezek közé tartozik többek között a jogellenes online gyűlöletbeszéd terjedése, a külföldi információmanipulációval és beavatkozással kapcsolatos fenyegetések, valamint a dezinformáció szélesebb körű jelensége, az (erőszakos) szélsőséges tartalmak és az emberek radikalizálását célzó tartalmak terjesztése, valamint az új technológiák, például a generatív mesterséges intelligencia révén létrehozott tartalmak terjesztése.

⁴⁶ A Bizottság közleménye – Iránymutatás az online óriásplatformot és nagyon népszerű online keresőprogramot üzemeltető szolgáltatók számára a választási folyamatok rendszerszintű kockázatainak csökkentéséről, C(2024) 3014. A digitális szolgáltatásokról szóló rendelet keretében – különösen a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet szerinti, a digitális szolgáltatási koordinátorok számára kidolgozott választási eszköztárra építve, amelyet a Digitális Szolgáltatások Európai Testülete és a Bizottság 2025 februárjában tett közzé – a tagállamok digitális szolgáltatási koordinátorai által szervezett választási kerekasztal-megbeszélések és stressztesztek hasznosnak bizonyultak az érdekelt felek között a választásokkal kapcsolatos kérdésekről folytatott információcsera fokozása, a helyzetismeret megerősítése és a platformok felkészültségének tesztelése szempontjából.

⁴⁷ Az összes érintett szereplő részvételével tartott kerekasztal-megbeszéléseken való részvétel, valamint stressztesztek szervezése útján.

⁴⁸ Ilyen például a külföldön élő uniós polgárok külföldi információmanipulációnak és beavatkozásnak, valamint dezinformációs kampányoknak való kitettsége a választási időszakokban.

A dezinformációra vonatkozó magatartási kódex továbbra is fontos szerepet fog játszani a választásokkal kapcsolatos fenyegetések kezelésében a több érdekelt fél önkéntes együttműködésén alapuló megközelítés révén, különösen a választásokra vonatkozó **gyorsreagálási rendszeren** keresztül, amely lehetővé teszi a platformokon kívüli aláírók, például a civil társadalmi szervezetek számára, hogy haladéktalanul jelentsék az online platformoknak azokat az időérzékeny tartalmakat vagy fiókokat, amelyekről úgy vélik, hogy veszélyt jelentenek a választási folyamat integritására, ezáltal biztosítva, hogy az online platformok saját irányelveik alapján megfelelő intézkedéseket hozhassanak. Ezt továbbra is folytatni kell, és ki kell terjeszteni az alkalmazását többek között a válsághelyzetekre is⁴⁹. A kódex keretében végzett, választásokkal kapcsolatos új tevékenységek a választási időszakokban egyre gyakrabban megfigyelhető információmanipulációs kampányokhoz kapcsolódó újszerű és újonnan felmerülő fenyegetések feltérképezésére és elemzésére fognak összpontosítani. A Bizottság arra ösztönzi a kódex aláíróit, hogy a kódexszel foglalkozó munkacsoporton belül végzett munkájuk révén mozdítsák elő ezt a célt, és a korábbi uniós és nemzeti választásokból levont tanulságok összegzése útján azonosítsák a bevált gyakorlatokat.

A **véleményvezérek** egyre jelentősebb szerepet játszanak az online politikai kampányokban. Az uniós Influencer Legal Hub (a véleményvezérek számára létrehozott jogi tájékoztató anyagok) segítségével a Bizottság támogatni fogja a **véleményvezérek** önkéntes **hálózatának** létrehozását annak érdekében, hogy felhívja a figyelmet a vonatkozó uniós szabályokra⁵⁰ – többek között a politikai kampányokban való részvétellel kapcsolatos felelősségre –, valamint hogy előmozdítsa a bevált gyakorlatok cseréjét. A Bizottság ösztönözi fogja továbbá az etikai normák betartását és az önkéntes kötelezettségvállalásokat – többek között az információk integritása tekintetében –, valamint támogatni fogja a véleményvezérek által a digitális jártasság előmozdítása érdekében végzett munkát.

A politikai finanszírozás átláthatósága és elszámoltathatósága – ideértve a kampányfinanszírozást is – kulcsfontosságú a beavatkozások megelőzéséhez, és elengedhetetlen a politikai pártok és jelöltek közötti egyenlő versenyfeltételek biztosításához, valamint a polgárok választások integritásába és tisztességességébe vetett bizalmának a fenntartásához. A vonatkozó uniós szabályokra és normákra⁵¹ építve a Bizottság támogatni fogja a tagállamokkal **a politikai finanszírozás átláthatósága és integritása** érdekében folytatott közös munkát, és olyan közös problémákat fog vizsgálni, mint a tevékenységek átláthatatlan és nehezen felderíthető módon történő finanszírozására felhasználható névtelen adományok és kriptovaluta kérdése. A Bizottság – elsősorban az ECNE égisze alatt, más uniós hálózatokkal szoros együttműködésben és az érdekelt felek bevonásával⁵² – összehozza a

⁴⁹ A kódex keretében folytatott együttműködés különösen hasznosnak bizonyult az olyan válságok során, mint a Covid19-világjárvány vagy Oroszország Ukrajna elleni inváziója, valamint a választásokkal kapcsolatban is.

⁵⁰ Például a politikai reklámtevékenységről szóló rendeletre, a digitális szolgáltatásokról szóló rendeletre, az MI-rendeletre, a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló rendeletre stb.

⁵¹ Különösen a következők alkalmazásának támogatását célzó tevékenységekről van szó: a politikai reklámtevékenységről szóló rendelet, a Bizottság (EU) 2023/2829 ajánlása (2023. december 12.) az Unióban zajló választási folyamatok inkluzivitásáról és rezilienciájáról, valamint az európai parlamenti választások európai jellegének és hatékony lebonyolításának megerősítéséről, a korrupció elleni küzdelemről szóló irányelvjavaslat, a pénzmosás elleni uniós szabályok és más vonatkozó uniós szabályok (például az európai politikai pártokról és az európai politikai alapítványokról szóló rendelet felülvizsgálata szerint – amelyről a társjogalkotók 2025 júniusában állapodtak meg – meg kell erősíteni a közvetett finanszírozás tilalmára és az adományozókkal kapcsolatos átláthatóságra vonatkozó szabályokat).

⁵² Ideértve a választási megfigyelő missziók során összegyűlt szakértelmet is.

nemzeti szakértőket a **bevált gyakorlatok cseréje, a lehetséges iránymutatások kidolgozása és az együttes fellépések előmozdítása** érdekében.

A – különösen az online megjelenő – társadalmi és technológiai fejlemények új lehetőségeket kínálnak a politikai pártok és jelöltek számára a választók megszólítására, de egyúttal új kihívásokkal is járnak. Az információs környezet gyors változása, a feszültségek és a polarizáció következtében a politikai jelöltek és a megválasztott képviselők egyre inkább ki vannak téve az online és az offline fenyegetéseknek, támadásoknak és erőszaknak⁵³. A női politikusok különösen ki vannak téve az ilyen magatartásformáknak⁵⁴, ami eltántoríthatja őket attól, hogy induljanak a választásokon, egyes esetekben pedig a választott tisztségekről való lemondásra készítheti őket, ami egyértelműen negatív hatással van a demokratikus képviselőre, mivel a nők továbbra is alulreprezentáltak a politikában⁵⁵. **A politikai jelöltek és a megválasztott képviselők biztonságának javítása** érdekében a Bizottság **ajánlást** fog elfogadni a **politikai szereplők biztonságáról**⁵⁶. A Bizottság emellett az ECNE keretében, az érdekelt felekkel szorosan együttműködve ki fog dolgozni egy **külön útmutatót a bevált gyakorlatokról**, valamint támogatni fogja a kapacitásépítést, a gyakorlati támogatást, az adatgyűjtést, az önkéntes kötelezettségvállalásokat (például a vállalásokat és a magatartási kódexeket) és az e területre vonatkozó etikai normákat. E munkafolyamat során különös figyelmet fognak fordítani a nőkre és a hátrányos megkülönböztetés fokozott kockázatának kitett egyéb csoportokra, valamint a helyi politikusok helyzetére.

A választási folyamatok integritását fenyegető veszélyek összetettek és sokrétűek, ezért a szakpolitikák és a szereplők széles körének a felkészültségét és reagálását igénylik. Moldova közelmúltbeli tapasztalatai azt mutatják, hogy a külföldi információmanipuláció és beavatkozás ellen lehet küzdeni, és annak hatása csökkenthető, valamint hogy a felkészültség, a határozott politikai elkötelezettség, a hatékony koordináció és az uniós támogatás jelentősen növelheti a hibrid fenyegetésekkel szembeni demokratikus rezilienciát.

Példák a fenyegetésekre és a reagálás módjára: a Moldovára vonatkozó esettanulmány

Moldova 2024-ben – Oroszország által széles körben alkalmazott dezinformáció, beavatkozás és szavazatvásárlás közepette – elnökválasztást tartott, és népszavazást szervezett arra vonatkozóan, hogy rögzítse-e az alkotmányban az uniós csatlakozási törekvéseit. A 2025. szeptemberi parlamenti választások során intenzív orosz hibrid fenyegetésekre, többek között kibertámadásokra, hamis bombariadókra, külföldi információmanipulációra és beavatkozásra, valamint dezinformációra⁵⁷,

⁵³ Az újságírók, a médiaszakemberek és a politikusok elleni fenyegetések kiemelt helyen szerepeltek azok között az aggályok között, amelyeket a Bizottság által a demokráciapajzs előkészítése során lefolytatott nyilvános konzultáció válaszadói fogalmaztak meg az EU-ban a demokráciát fenyegető kockázatokkal kapcsolatban.

⁵⁴ <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/combating-cyber-violence-against-women-and-girls-developing-eu-measurement-framework>.

⁵⁵ <https://cdn.table.media/assets/wp-content/uploads/2025/03/07145057/Gender-Equality-Report-Chapeau-Communication.pdf>.

⁵⁶ Ez többek között a választási folyamatok inkluzivitásáról és rezilienciájáról szóló 2023. évi ajánlásra, más vonatkozó (például az áldozatok jogaival, a nők elleni erőszakkal, a rasszizmussal és az idegengyűlölettel, valamint a személyes adatok védelmével kapcsolatos) uniós szabályokra és szakpolitikákra, valamint az EU által támogatott, folyamatban lévő nemzetközi kezdeményezésekre fog épülni.

⁵⁷ A választási kampány során a legfőbb dezinformációs narratívák célja a társadalom polarizálása, a demokráciába vetett bizalom aláásása és az ország európai integráció felé vezető útjának az akadályozása volt. E narratívák elsősorban a kormány által gyakorolt politikai elnyomásra és korrupcióra, választási csalásokra, a szuverenitás elvesztésére, valamint

többek között egyes jelöltek vagy pártok profiljainak mesterséges kiemelésére, mesterséges intelligenciával előállított tartalmak széles körű használatára, hamis médiaoldalak alkalmazására és szavazatvásárlásra került sor⁵⁸.

Unió csatlakozási folyamata keretében Moldova megerősítette a rezilienciáját egy olyan átfogó és holisztikus megközelítés révén, amelynek célja a külföldi információmanipuláció és beavatkozás leküzdése. Moldova a nemzeti kohézióval kapcsolatos problémák kezelése érdekében az EU és más partnerek segítségével megerősítette a kiberbiztonságát és a belső biztonságát, az igazságszolgáltatás integritását, a nyomozó hatóságok illegális – többek között kriptovalutákon keresztül megvalósuló – pénzmozgások felderítésére vonatkozó képességét, a stratégiai kommunikációs képességeket, valamint az ország arra vonatkozó képességét, hogy a válságok (például az energiaellátással és az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja elől menekülő személyek beáramlásával kapcsolatos válság) idején is biztosítsa a lakosság számára a szolgáltatásokat. A nemzeti választási bizottság határozott lépéseket tett a pártok finanszírozására vonatkozó szabályok megsértésével kapcsolatban. Az újonnan létrehozott Stratégiai Kommunikációs Központ komplex elemzések és előrejelzések alapján koordinálta a többpárti stratégiai kommunikációs keretek végrehajtását a külföldi információmanipulációval és beavatkozással szembeni társadalmi reziliencia megerősítése érdekében.

A helyzetismeret és a felkészültség támogatása érdekében létrejött a Digitális Média Európai Megfigyelőközpontjának új regionális központja, amely az orosz dezinformációra összpontosít, és Moldovával és Ukrajnával foglalkozik⁵⁹. Ezenkívül a Bizottság az uniós képvisellel és az EU partnerségi missziójával (EUPM) közösen a dezinformációval és kiberfenyegetéssel foglalkozó szimulációt szervezett annak érdekében, hogy növelje Moldova hibrid fenyegetésekkel kapcsolatos felkészültségét⁶⁰, valamint elősegítette egy ideiglenes eskalációs mechanizmus létrehozását a dezinformációra vonatkozó magatartási kódexet aláíró négy jelentős online platform és a helyi civil társadalmi szereplők között⁶¹.

A moldovai nemzeti hatóságok, civil társadalom és független média folyamatos erőfeszítései, valamint az EU által – többek között a választási megfigyelő misszióknak – nyújtott támogatás döntő szerepet játszott a beavatkozások leleplezésében, a médiatudatosság előmozdításában és a dezinformáció elleni, tényszerű kommunikáció révén megvalósuló küzdelemben. Ez a tapasztalat azt mutatta, hogy a legfőbb sebezhetőségek az online térben jelentkeztek, és hogy a demokrácia

a potenciális fegyveres konfliktusokkal kapcsolatos félelemkeltésre hivatkoztak (az EDMO-központ jelentése: <https://brodhub.eu/en/republic-of-moldova/report-the-observation-mission-of-the-2025-parliamentary-elections-in-the-republic-of-moldova/> a 2025. évi moldovai parlamenti választásokról – BROD).

⁵⁸ Lásd a FACT (a Moldovával foglalkozó EDMO-központ) jelentéseit: <https://fact-hub.eu/moldova/> és a BROD (a Romániával és Bulgáriával foglalkozó EDMO-központ) jelentéseit: <https://brodhub.eu/en/republic-of-moldova/>.

⁵⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/new-european-digital-media-observatory-hub-fights-disinformation-ukraine-and-moldova>.

⁶⁰ Amelyre 2015. június 11-én került sor a moldovai gazdaságfejlesztési és digitalizációs minisztériummal, a Moldovai Köztársaságban működő uniós küldöttséggel és az Európai Unió moldovai partnerségi missziójával együttműködésben, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-services-and-moldovan-authorities-conduct-stress-test-potential-digital-hybrid-threats>.

⁶¹ A 2024-es moldovai választások során alkalmazott ideiglenes eskalációs mechanizmus sikeres megismétlésére és a kódex gyorsreagálási rendszerével kapcsolatos tapasztalatokra építve.

támogatása érdekében mind a nemzeti hatóságok, mind az EU részéről folyamatos elkötelezettségre van szükség a digitális elszámoltathatóság biztosításához.

A választási integritás javítása az EU külpolitikájának is az egyik fő prioritása. Stratégiai szempontból elengedhetetlen, mivel az európai demokráciákat és választási folyamatokat érintő számos kihívás és támadás a természeténél fogva transznacionális jellegű, és csak akkor lehet ténylegesen védekezni ellenük, ha az EU-t reziliens demokráciák veszik körül. A szomszédságban nemrégiben megtartott választások rávilágítottak arra, hogy reagálni kell a nemzeti hatóságoknak a közösségi médiában megjelenő dezinformáció elleni küzdelemmel kapcsolatos segítségkéréseire. Az EU meg fogja erősíteni az adott országokban jelen lévő nemzetközi választási megfigyelő misszióknak nyújtott támogatását.

A Demokratikus Reziliencia Európai Központja keretében végzett munka hozzá fog járulni a választási és egyéb demokratikus folyamatok tisztességességének és integritásának a megerősítéséhez. A Központ és az e területen működő releváns uniós szintű struktúrák és együttműködési mechanizmusok közötti együttműködés és információcsere teljes mértékben tiszteletben fogja tartani az alkalmazandó jogi kereteket, e struktúrák és a résztvevők függetlenségét és sajátosságait, valamint a meglévő eljárásokat (például az ECNE, a politikai reklámtevékenységgel foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pontok hálózata vagy a Digitális Szolgáltatások Testülete tartozik ide).

Intézkedések:

- *az európai választási együttműködési hálózat (ECNE) keretében a tagállamokkal folytatott megerősített együttműködés támogatása a választási integritás és felkészültség javítása érdekében,*
- *iránymutatás készítése a mesterséges intelligencia választási folyamatokban történő használatáról,*
- *a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet választási eszköztárának aktualizálása,*
- *a véleményvezérek önkéntes uniós hálózata létrehozásának támogatása,*
- *a politika finanszírozásának átláthatóságával és integritásával kapcsolatban a tagállamokkal folytatott közös munka támogatása,*
- *a politikai jelöltek és a megválasztott képviselők biztonságáról szóló bizottsági ajánlás és a vonatkozó bevált gyakorlatokról szóló külön útmutató elkészítése,*
- *a nemzetközi választási megfigyelőkkel való együttműködés megerősítése az EU-n kívüli választások megfigyelése során a közösségi médiában megjelenő dezinformáció nyomon követésére szolgáló kapacitások megerősítése érdekében.*

2.3.2. A szabad és független média rezilienciájának megerősítése

A szabad, független és plurális média az információs tér integritásának és sokszínűségének az alapját jelenti, ezért nélkülözhetetlen a demokráciáinkban. Elszámoltatja a hatalmat, és a megbízható információforrások sokaságával segíti az embereket véleményük kialakításában és a megalapozott döntések meghozatalában⁶². A tömegtájékoztató szabadságának és sokszínűségének előmozdítása

⁶² A Bizottság által az európai demokráciapajzs előkészítése során lefolytatott nyilvános konzultáció válaszadói a demokratikus reziliencia egyik prioritásként jelölték meg a szabad és független média pluralizmusának és az újságírók számára biztonságos környezetnek a biztosítását.

az EU által végzett munkában is központi szerepet játszik az olyan jogalkotási kezdeményezések révén, mint a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló rendelet vagy a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek elleni irányelv⁶³. Az EU emellett az egész világon határozottan támogatja a tömegtájékoztatás szabadságát, többek között multilaterális szinten is, és elismeri a független média és az újságírás alapvető szerepét a demokratikus értékek és az alapvető jogok világszerte történő fenntartásában.

A digitalizáció által meghatározott környezetben azonban jelentős gazdasági nyomás nehezedik a médiaágazatra. Az információs környezetben bekövetkező változások hatással vannak az információk előállításának, megosztásának és felhasználásának a módjára, valamint az információkba vetett bizalomra is. A polgárok egyre nagyobb mértékben támaszkodnak az online platformokra, újabban pedig a generatív mesterséges intelligenciára is annak érdekében, hogy információkat szerezzenek, és hogy véleményt formáljanak számos kérdésben, többek között a politikával kapcsolatban is. A fiatalok számára már az online platformok jelentik a fő információforrást⁶⁴, különösen a véleményvezéreken keresztül⁶⁵. Az online platformok által a tartalmak rendezéséhez használt algoritmusok sokszor azzal tartják fenn az érdeklődést, hogy a szenzációhajász vagy a megosztó tartalmakat sorolják előre a megbízható és megalapozott információkkal szemben. Ez felerősítheti a dezinformációt és a társadalmi megosztottságot, és veszélyezteti a médiatartalmak láthatóságát. A független média- és hírszolgáltatók számára nehézséget okoz, hogy a reklámbevételek tekintetében átalakítsák az üzleti modelljeiket⁶⁶, mivel a piacot egyre inkább az online platformok uralják.

Ez megnehezíti a független hírmédia fenntartását, valamint csökkenti a szakmai és etikai normákon alapuló, magas színvonalú és oknyomozó újságírói tartalmak elérhetőségét. A helyi hírszolgáltatók számos régióban – különösen a vidéki területeken – kiszorultak a piacról, és ezáltal „hírsivatagok” jöttek létre, ami az információk elérhetőségének, sokszínűségének és minőségének a csökkenését eredményezte⁶⁷, ez pedig a demokrácia iránti elkötelezettség és bizalom megszűnéséhez, valamint a dezinformációnak való nagyobb kiszolgáltatottsághoz vezethet. Emellett a támadások, a visszaélészerű perek és a megfélemlítés egyéb formái ártalmasak arra a környezetre nézve, amelyben az újságírók a munkájukat végzik, ezért az újságírók biztonsága és védelme kiemelten fontos⁶⁸.

Az EU proaktívan fellépett a tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét érintő kihívások kezelése érdekében, és több jogi, szakpolitikai és finanszírozási eszközt is előterjesztett. A

⁶³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1069 irányelve (2024. április 11.) a közéletben részt vevő személyeknek a nyilvánvalóan megalapozatlan keresetekkel vagy visszaélészerű bírósági eljárásokkal szembeni védelméről (HL L, 2024/1069, 2024.4.16.).

⁶⁴ A közösségi médiára vonatkozó 2025. évi felmérés szerint a 15 és 24 év közötti fiatalok esetében a társadalmi és politikai aktualitásokkal kapcsolatos tartalmak leggyakrabban használt forrását a közösségimédia-platformok jelentik (65 %). Forrás: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3592>.

⁶⁵ Európai médiaipari kitekintés. Lásd: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hu/library/2025-european-media-industry-outlook-report>. A Reuters Institute digitális hírfogyasztásról szóló 2024. évi jelentése szerint a TikTok felhasználóinak az 57 %-a, az Instagram felhasználóinak pedig az 53 %-a nyilatkozott úgy, hogy a véleményvezérek jelentik számukra a hírek elsődleges forrását, megelőzve az újságírókat és a nyomtatott sajtót (41 %, illetve 34 %).

⁶⁶ Beillesztendők az Eurostat legfrissebb piaci részesedési statisztikái.

⁶⁷ <https://cmpf.eu/ai-local-media-for-democracy-research-results/>.

⁶⁸ 2025. évi jogállamisági jelentésében a Bizottság megállapította, hogy a folyamatos fenyegetések közepette egyre nagyobb figyelmet kap az újságírók biztonsága és védelme, és hogy a tagállamok támogató struktúrákat hoztak létre vagy tartanak fenn, illetve megerősítették az újságírók jogi védelmét (https://commission.europa.eu/publications/2025-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en).

tömegtájékoztatás szabadságáról szóló rendelet új közös szabályokat határoz meg a médiapluralizmus és -függetlenség uniós védelme érdekében, amelyek célja annak biztosítása, hogy mind a köz-, mind a magánmédia könnyen, indokolatlan nyomás nélkül és a digitális átalakulást figyelembe véve működhessen a belső piacon. A Bizottság – többek között iránymutatások révén – támogatja a tagállamokat a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló rendelet alkalmazásában, és biztosítja annak végrehajtását. A Bizottság aktív párbeszédet folytat az érintett ágazati szereplőkkel és civil társadalmi szervezetekkel annak biztosítása érdekében, hogy a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló rendeletben rögzített biztosítékokat és mechanizmusokat az egész Unióban hatékonyan alkalmazzák.

Annak biztosítása érdekében, hogy az online óriásplatformokat és a nagyon népszerű online keresőprogramokat üzemeltető szolgáltatók kellő figyelmet fordítsanak a tömegtájékoztatás szabadságára és sokszínűségére, a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet kötelezi őket arra, hogy körültekintően azonosítsák, valamint csökkentsék a szolgáltatásaik kialakításából vagy működéséből eredő rendszerszintű kockázatokat, többek között a tömegtájékoztatás szabadsága és sokszínűsége tekintetében is. A Bizottság továbbra is nyomon követi és érvényesíti ezeket a kötelezettségeket, és együttműködik az érintett érdekelt felekkel annak biztosítása érdekében, hogy azokat a digitális szférában is betartsák.

Ahhoz, hogy demokráciánkban megóvjuk az információk szabad áramlását, élénk és versengő piacokat kell biztosítani a szabad és független média számára. A tisztességes és sokszínű médiakörnyezet előmozdítása, valamint a médiapluralizmust fenyegető gyakorlatok elleni küzdelem érdekében a Bizottság továbbra is érvényesíteni fogja a digitális ágazatban az uniós **antitröszt szabályokat** többek között azért, hogy megvédi a független mediaszolgáltatókat az online hirdetésekkel kapcsolatos versenyellenes magatartásokkal szemben. A verseny védelme emellett előmozdíthatja a médiapluralizmust és a média sokszínűségét is, nemcsak a hagyományos médiaágazatokban, hanem az olyan gyorsan fejlődő ágazatokban is, mint a mesterséges intelligencia. **Az összefonódásokról szóló felülvizsgált iránymutatásokban**⁶⁹ a Bizottság további útmutatót nyújt arra vonatkozóan, hogy hogyan őrizhető meg a minőség vonatkozásában folytatott verseny, és hogy ez hogyan mozdíthatja elő a médiapluralizmust és a média sokszínűségét a fogyasztók és a polgárok javára. **A digitális piacokról szóló jogszabály**⁷⁰ értelmében a Bizottság prioritásai között olyan végrehajtási intézkedések is szerepelni fognak, amelyek előmozdítják a független és sokszínű médiakörnyezetet, többek között az online hirdetések átláthatóságának a növelése révén. Az olyan újonnan felmerülő kihívások, mint a mesterséges intelligencián alapuló szolgáltatások bevezetése szintén hatással vannak a média tisztességes és versengő digitális piacaira. A Bizottság ezekről a kérdésekről szabályozási párbeszédet folytat az érintett kapuőrökkel. Ez a digitális piacokról szóló jogszabály folyamatban lévő felülvizsgálatának is a részét képezi, amely során jelentés készül a feltárt problémákról és a lehetséges jövőbeli lépésekről.

⁶⁹ A vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló tanácsi rendelet szerint a horizontális összefonódások értékeléséről szóló iránymutatás (2004/C 31/03), valamint a nem horizontális összefonódásoknak a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló tanácsi rendelet alapján történő értékeléséről szóló iránymutatás (2008/C 265/07).

⁷⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1925 rendelete (2022. szeptember 14.) a digitális ágazat vonatkozásában a versengő és tisztességes piacokról (HL L 265., 2022.10.12., 1. o.).

Az ágazat gazdasági életképességének további támogatása érdekében a Bizottság **az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv**⁷¹ folyamatban lévő értékelésével és közelgő felülvizsgálatával összefüggésben meg fogja vizsgálni, hogy **hogyan biztosítható az általános érdekű médiaszolgáltatások hangsúlyos szerepe**, és hogy **hogyan korszerűsíthetők a reklámokra vonatkozó szabályok az uniós média fenntarthatóságának az elősegítése érdekében**. Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv felülvizsgálata⁷² és a digitális méltányosságról szóló, a meglévő uniós szabályokat kiegészítő készülő jogszabály **a véleményvezérek szerepét** is figyelembe fogja venni.

A közszolgálati műsorszolgáltatás közfinanszírozásának célja, hogy lehetővé tegye a közszolgálati műsorszolgáltatók számára a társadalom demokratikus, szociális és kulturális igényeinek a kielégítését, és hogy garantálja a pluralizmust, ideértve a kulturális és a nyelvi sokszínűséget is. A tömegtájékoztatás szabadságáról szóló rendelet olyan finanszírozási eljárások bevezetésére kötelezi a tagállamokat, amelyek garantálják, hogy a közszolgálati médiaszolgáltatók megfelelő, fenntartható és kiszámítható pénzügyi forrásokkal rendelkezzenek, amelyek biztosítják a közszolgálati feladatuk teljesítését és az annak fejlesztéséhez szükséges kapacitást. A műsorszolgáltatásról szóló 2009. évi közlemény⁷³ folyamatban lévő értékelése annak felmérésére irányul, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatásra vonatkozó hatályos állami támogatási szabályok továbbra is megfelelnek-e a célnak, figyelemmel a piaci fejleményekre, többek között az új technológiákra, a médiafogyasztás új módjaira és az új ágazati szereplőkre.

Amellett, hogy lehetőségeket teremt, a generatív mesterséges intelligencia fejlesztése számos kihívással is jár a médiaökoszisztéma számára. Az online kalózkodás és a szerzői jogi védelem alatt álló anyagoknak az MI-modellek tanítására történő engedély nélküli felhasználása továbbra is jelentős fenyegetést jelent a médiaágazatra nézve, ami csökkenti a bevételeket, és a média minőségére és sokszínűségére is hatással van. A Bizottság **felül fogja vizsgálni a digitális egységes piacon a szerzői jogokról szóló irányelvet**⁷⁴, és megvizsgálja, hogy hogyan lehetne javítani annak hatékonyságát e fejlemények fényében.

A Bizottság emellett a pénzügyi eszközeit is be fogja vetni a médiaágazat gazdasági rezilienciájának az EU-n belüli és azon kívüli támogatása érdekében. A **médiareziliencia-program** a médiának nyújtott jelenlegi támogatásokat összekapcsolja az új többéves pénzügyi keretben (MFF) javasolt finanszírozási programokkal⁷⁵, ezáltal előkészítve a terepet a következő többéves pénzügyi keret sikeres végrehajtásához. Ez a program támogatni fogja a független újságírást és a médiatudatosságot,

⁷¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1808 irányelve (2018. november 14.) a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010/13/EU irányelvnek (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) a változó piaci körülményekre tekintettel való módosításáról (HL L 303., 2018.11.28., 69. o.).

⁷² Az audiovizuális médiára vonatkozó szabályok felülvizsgálata során a Bizottság elsősorban azt fogja vizsgálni, hogy hogyan biztosítható egy méltányosabb médiaökoszisztéma, amelyben a nézők – különösen a fiatalabbak – megfelelő védelemben részesülnek az audiovizuális tartalmak online fogyasztása során, ideértve a véleményvezérek által megosztott tartalmakat is.

⁷³ Az Európai Bizottság közleménye az állami támogatás szabályainak a közszolgálati műsorszolgáltatásra történő alkalmazásáról (2009/C 257/01), amellyel kapcsolatban a Bizottság 2025 októberében nyilvános konzultációt indított, melynek keretében a hatóságoktól, a vállalkozásoktól és a polároktól kért észrevételeket.

⁷⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve (2019. április 17.) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról (HL L 130., 2019.5.17., 92. o.).

⁷⁵ Elsősorban a javasolt AgoraEU programmal.

hangsúlyozva a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy – az uniós tagjelölt országokban és a potenciális tagjelölt országokban is – megerősítse a fenntartható hírmédia-ágazatot, ideértve a helyi újságírást is. A Bizottság fokozni fogja a **Kreatív Európa** programon keresztül a helyi médiának nyújtott támogatást azáltal, hogy előmozdítja a független és a helyi újságírás fenntartására irányuló projekteket⁷⁶. Ezenkívül a Kreatív Európa program 2027-ben kibővíti a készségekkel kapcsolatos meglévő pályázati felhívásait, és bevezet egy új, a hírmédiában tevékenykedő szakemberek továbbképzésére irányuló intézkedést. A **Horizont Európa** keretében megvalósuló új intézkedés további támogatást fog nyújtani a médiaipar digitális átalakulásához, többek között azáltal, hogy új, innovatív eszközöket dolgoz ki a média számára az új felhasználók és bevételi források elérése érdekében.

A médiába történő magánberuházások szintje továbbra is viszonylag alacsony, ezért olyan új, egyedi beruházási megoldásokra van szükség, amelyek a hosszú távú megtérülésre összpontosítanak. A magas színvonalú független média támogatása érdekében lehetővé kell tenni a **magántőke-befektetéseket**. A Bizottság elő fogja mozdítani a hírmédia-ágazatba történő, környezeti-társadalmi hasznossággal járó befektetéseket, és az EBB csoporttal együtt megkezdi a potenciális befektetőkkel való együttműködést.

A Bizottság a mesterséges intelligencia kulturális és kreatív ágazatokban való elterjesztésének a támogatása keretében kötelezettséget vállalt arra, hogy segíti a **páneurópai platformok** fejlesztését annak érdekében, hogy a professzionális médiaorgánumokon keresztül Uniós-erte több nyelven is valós idejű híreket és információkat lehessen a szélesebb közönség rendelkezésére bocsátani⁷⁷. A Bizottság ezenkívül fokozni fogja az innovatív médiaprojektek támogatását is, amelyek az egész Unióban és azon kívül is új formátumokat és tartalmakat biztosítanak a közönség számára⁷⁸. A Bizottság meg fogja vizsgálni továbbá az uniós technológiai környezet jövőbeli lehetőségeit, melynek során először a jövőbeli közösségi hálózatokra/közösségimédia-platformokra összpontosít majd, az EU **digitális szuverenitásának** támogatása mellett.

Az újságírók biztonságának és védelmének biztosítása továbbra is kulcsfontosságú prioritás, többek között az Unió külső tevékenységében is⁷⁹. Az újságírók indokolatlan nyomással, fenyegetésekkel és támadásokkal szembeni védelmére irányuló erőfeszítései fokozása céljából a Bizottság aktualizálni fogja **az újságírók biztonságáról szóló ajánlását**⁸⁰ annak érdekében, hogy

⁷⁶ A Bizottság emellett konkrét témákra összpontosító intézkedésekkel – például az uniós kohéziós politika keretében – is támogatja a független helyi újságírást, valamint hozzájárul a leendő újságírók képzéséhez. Helyi szintű tájékoztatási és kapacitásépítési intézkedései segítenek a „hírsivatagok” kezelésében.

⁷⁷ MI-stratégia, COM(2025) 723 final.

⁷⁸ A hírmédia-ágazatot támogató intézkedések a következő oldalon érhetők el: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/news-initiative>. A tagállamok kezdeményezésére is indultak figyelemre méltó együttműködési kezdeményezések. Ilyen, határokon átnyúló új kezdeményezés például az ARTE+, valamint a Deutsche Welle és a France Médias Monde által indított „információs pajzs” projekt.

⁷⁹ A független és plurális média támogatása, az információkhoz való hozzáférés biztosítása és a dezinformáció elleni küzdelem, valamint az újságírók és a médiában dolgozók online és offline biztonsága az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv kulcsfontosságú prioritásai; olyan intézkedések tartoznak ide, mint a ProtectDefenders.eu, azaz az emberijog-védők védelmére irányuló uniós mechanizmus, valamint a demokratikus szereplőket – többek között a független médiaplatformokat és újságírókat – támogató Demokráciáért Európai Alapítvány (<https://democracyendowment.eu/>) uniós támogatása.

⁸⁰ A Bizottság (EU) 2021/1534 ajánlása (2021. szeptember 16.) az újságírók és más médiaszakemberek védelmének, biztonságának és szerepvállalásának az Európai Unióban történő biztosításáról, C(2021) 6650.

elősegítse az újságírók és a minőségi híradások (az elsődleges forrásokon alapuló újságírás) biztonságosabb, támogató jellegű társadalmi környezetét, továbbá a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek elleni ajánlás⁸¹ felülvizsgálatának támogatása érdekében **magas szintű rendezvényt** fog szervezni **a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek elleni küzdelemről**. Ezenkívül az információs környezet és fejleményei (például a mesterséges intelligencia hatásának) elemzésében részt vevő újságírókra, kutatókra és civil társadalmi szervezetekre vonatkozó „biztonságos kikötő” adatvédelmi elvek előmozdítása érdekében a Bizottság iránymutatásokat fog elfogadni a vonatkozó uniós szabályok⁸² végrehajtásának a támogatása érdekében.

A tömegtájékoztató szabadságának és sokszínűségének támogatására irányuló átfogó célkitűzés előmozdítása érdekében a Bizottság emellett továbbra is finanszírozni fogja az uniós tagállamokban és a tagjelölt országokban a sajtószabadság nyomon követésére szolgáló mechanizmusokat⁸³.

A Bizottság nemzetközi szinten is támogatja a minőségi független médiát és újságírást, különösen az EU szomszédságában, valamint az uniós tagjelölt országokban és a potenciális tagjelöltek esetében. A független médiatevékenységek fenntartásához nyújtott alapvető finanszírozás belföldön és külföldön egyaránt hatékony és eredményes eszköz a tekintélyelvű rendszerek dezinformációs műveletei elleni küzdelemben. A független, magas színvonalú oknyomozó és szórakoztató műsorformátumok segítenek megakadályozni a külföldi információmanipulációhoz és beavatkozáshoz kapcsolódó narratívákat, és korlátozhatják azoknak az EU-ban és az EU partnerországaiban történő terjesztését⁸⁴. Emellett a Demokráciáért Európai Alapítvány és a Bizottság ProtectDefenders.eu mechanizmusa támogatást nyújt azoknak az újságíróknak, akik az EU-n kívüli emberijog-védőként veszélyeztetettek. 2024-ben legalább 943, a médiában dolgozó személy részesült támogatásban az említett mechanizmuson keresztül. A Bizottság továbbra is alapvető támogatásban részesíti azokat a többek között Oroszországból, Belaruszból és más országokból származó, száműzetésben lévő független újságírókat és médiaorgánumokat, akik, illetve amelyek az EU-ban és annak szomszédságában dolgoznak, valamint továbbra is segíti a magas színvonalú, független médiaorgánumok fenntartását a kulcsfontosságú partnerországokban. A Bizottság fokozni fogja a megbízható partnerekkel folytatott gyorsreagálási tevékenységét annak biztosítása érdekében, hogy a digitális cenzúra kijátszására, valamint a megfigyelés és a leállítás megakadályozására szolgáló megoldásokat biztosítson a tekintélyelvű rendszerekben élő polgárok, civil társadalmi szereplők és újságírók számára. A Bizottság azt is javasolta, hogy az új többéves pénzügyi keret (Globális Európa) keretében kezeljék prioritásként a médiaszabadság támogatását.

Intézkedések:

- *az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv felülvizsgálata,*
- *a médiaökoszisztémát érintő kihívások kezelése a digitális egységes piacon a szerzői jogokról szóló irányelv felülvizsgálatával összefüggésben,*

⁸¹ A Bizottság emellett megújítja a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel foglalkozó szakértői csoport megbízatását és összetételét annak érdekében, hogy előmozdítsa az áldozatok támogatását, és felülvizsgálja az uniós nemzetközi magánjogi szabályokat annak felmérése érdekében, hogy szükség van-e a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel kapcsolatos szempontok beépítésére.

⁸² Például a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet, a politikai reklámtevékenységről szóló rendelet és az MI-rendelet.

⁸³ Lásd például a Kreatív Európa programból finanszírozásban részesülő projekteket, például a tömegtájékoztató szabadságával kapcsolatos gyorsreagálási mechanizmust.

⁸⁴ A Demokráciáért Európai Alapítványon keresztül a független médianak nyújtott alapvető uniós támogatás csak Oroszországban legalább 36 millió embert ért el a közösségimédia-csatornákon keresztül. 2022 óta az EU által támogatott médiaorgánumok közönsége legalább 15–20 %-kal nőtt.

- *iránymutatás nyújtása a verseny fenntartásához, valamint a média pluralizmusának és sokszínűségének az előmozdításához az összefonódásokról szóló iránymutatások felülvizsgálatával összefüggésben,*
- *a közszolgálati műsorszolgáltatásra vonatkozó hatályos állami támogatási szabályok megfelelőségének az értékelése a műsorszolgáltatásról szóló 2009. évi közlemény értékelése keretében,*
- *egy médiareziliencia-program elindítása a független újságírás és a médiatudatosság támogatása érdekében,*
- *az újságírók biztonságára és a visszaélészerű perek (a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek) elleni küzdelemre vonatkozó intézkedések megerősítése,*
- *a minőségi, független média és újságírás támogatása az EU határain túl is.*

2.4. A társadalmi reziliencia és a polgári szerepvállalás fokozása

A demokrácia gerincét az aktív és a jogaikkal élni tudó polgárok, valamint az aktív civil társadalom képezi. Az állampolgári ismeretek oktatásának – többek között a médiatudatosságnak, a digitális jártasságnak és a kritikai gondolkodásnak – az előmozdítása növeli a kockázatokkal és a fenyegetésekkel kapcsolatos tudatosságot, és lehetővé teszi a polgárok számára – függetlenül attól, hogy milyen korosztályhoz és közösséghez tartoznak –, hogy eligazodjanak az információs környezetben, hogy hozzáférjenek a megbízható információkhoz, hogy gyakorolják a demokratikus jogaikat, és hogy részt vegyenek a demokratikus folyamatokban. A polgárok demokratikus életben való szerepvállalásának az előmozdítása – a részvételen alapuló és deliberatív eszközök támogatása révén – a felelősségvállalás és az önrendelkezés elősegítéséhez, valamint a közbizalom megerősítéséhez is szükséges. Mindez elengedhetetlen az általános társadalmi reziliencia kiépítéséhez.

2.4.1. Az állampolgári ismeretek és a demokráciához szükséges készségek oktatása

Az állampolgári készségek – ideértve a médiatudatosságot és a digitális jártasságot is – döntő fontosságúak a demokrácia szempontjából. A különböző uniós programok – például az Erasmus+, a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program (CERV), valamint a Horizont Európa – keretében számos projekt támogatja ezeket a készségeket.

Oktatási intézkedések

Azáltal, hogy ösztönzik a kritikai gondolkodást, az inkluzivitást, a szólásszabadságot és az aktív polgári szerepvállalást, az iskolák és az oktatási intézmények kulcsszerepet játszanak az állampolgári készségek fejlesztésében annak biztosítása céljából, hogy az emberek képesek legyenek felelősségteljesen eljárni. E készségek fejlesztése révén az oktatási intézmények valamennyi szinten hozzájárulnak a tájékozott és aktív polgárok szerepvállalásához, ezáltal elősegítve a reziliensebb demokratikus társadalmak létrejöttét.

A készségek uniója részét képező, **az alapkészségekre vonatkozó cselekvési terv** az állampolgári és a digitális készségeket is olyan alapkészségekként tekinti, amelyek alapvető fontosságúak ahhoz, hogy a polgárok kibontakozhassanak, mind a szakmai, mind a magánéletükben. A 2026-os **oktatási csomagban** szerepelni fog egy, **az alapkészségek fejlesztésére szolgáló program az iskolák számára**, amely támogatja a gyermekeket és a fiatalokat az olvasási-írási, a matematikai, a természettudományos, a digitális és az állampolgári készségek elsajátításában. E csomag részeként a

Bizottság a digitális oktatási cselekvési terv felülvizsgálata alapján elő fogja terjeszteni a digitális oktatás és készségek jövőjére vonatkozó, 2030-ig szóló ütemtervet, amely a digitális készségekre, a mesterséges intelligencia terén szerzett jártasságra és a kritikai gondolkodásra, valamint a demokratikus reziliencia digitális világban történő növelésére összpontosít.

A Bizottság ajánlásokat fog megfogalmazni a nevelési-oktatási intézmények vezetői és a szakpolitikai döntéshozók számára. Ezek közé tartoznak **a tanárok és oktatók számára készült, a dezinformáció kezeléséről és a digitális jártasság oktatás és képzés révén történő előmozdításáról szóló aktualizált iránymutatások**⁸⁵, amelyek a tanárok pedagógiai szakértelmének és a fiatalok kritikai gondolkodási készségeinek a megerősítésére, a digitális technológiák felelősségteljes használatának az előmozdítására és az online környezetben való megalapozott döntéshozatal támogatására irányulnak. Az iránymutatások olyan új jelenségekre is kiterjednek majd, mint a generatív mesterséges intelligencia, az információmanipuláció⁸⁶, valamint a közösségi média és a véleményvezérek szerepe. A Bizottság emellett iránymutatásokat dolgoz ki annak érdekében, hogy támogassa a felkészültséggel kapcsolatos alapkészségeknek, köztük a médiatudatosság fő elemeinek az elsajátítását, ami kulcsfontosságú a dezinformáció és az információmanipuláció elleni küzdelem, valamint az aktív és tájékozott polgári szerepvállalás szempontjából. A Bizottság **az uniós polgársággal kapcsolatos kompetenciakeretet**⁸⁷, valamint **az állampolgári ismeretek iskolai oktatásának a megerősítésére vonatkozó iránymutatásokat** dolgoz ki. Ez alapul szolgál majd a tantervek és a képzési programok kidolgozásához.

A médiatudatossággal kapcsolatos intézkedések az oktatáson túl

Az oktatás terén hozott intézkedések kiegészítéseként inkluzívan és hatékonyan fokozni kell a médiatudatosság – többek között a digitális jártasság – támogatását célzó intézkedéseket az egész Unióban, annak érdekében, hogy azok életkortól és társadalmi-gazdasági háttértől függetlenül mindenkit elérjenek, különösen azokat, akik nincsenek jelen az oktatási és képzési rendszerekben.

A Bizottság **a médiatudatosságra vonatkozó intézkedéscsomagot** fog bevezetni. A **médiareziliencia-program** olyan új intézkedéseket fog tartalmazni, amelyek valamennyi korosztályban (a fiatalok, a felnőttek és az idősek körében is), valamint a vidéki és a városi területeken is támogatni fogják a médiatudatosság kialakítását. Az információk integritásával kapcsolatos új és meglévő kihívásokkal fog foglalkozni, melynek során a médiatudatosságot összekapcsolja a felkészültséggel, és a médiafogyasztással kapcsolatos új tendenciákra összpontosít⁸⁸. E szabályok értékelése és felülvizsgálata a médiatudatossággal kapcsolatos, az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv szerinti meglévő mechanizmusok javítására irányuló lehetséges intézkedésekre is ki fog terjedni. A sajátos kihívásokkal és igényekkel szembesülő

⁸⁵ Európai Bizottság, Oktatásügyi, Ifjúságpolitikai, Sportügyi és Kulturális Főigazgatóság: Iránymutatások tanárok és oktatók számára a dezinformáció kezeléséről és a digitális jártasság oktatás és képzés révén történő előmozdításáról, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2022, <https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/a224c235-4843-11ed-92ed-01aa75ed71a1>.

⁸⁶ Ideértve azt is, hogy előfordulhat, hogy a fiúkat és a lányokat eltérő módon célozzák meg.

⁸⁷ Figyelembe véve többek között az uniós polgárságról szóló útmutatóban (https://commission.europa.eu/publications/guide-eu-citizenship_en) és a hamarosan megjelenő, a polgárok számára a demokráciáról szóló uniós útmutatóban szereplő, uniós polgársághoz fűződő jogokat.

⁸⁸ Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv médiatudatosságra vonatkozó mechanizmusának javítását célzó intézkedések szintén az értékelés és a felülvizsgálat részét képezik majd.

tagállamok, a tagjelölt országok és a potenciális tagjelöltek⁸⁹, valamint a demokratikus életben való részvétel terén akadályokkal szembesülő csoportok⁹⁰ támogatása elsőbbséget fog élvezni.

A Bizottság támogatni fogja a tagállamokat a **médiatudatosságra vonatkozó nemzeti vagy regionális cselekvési tervek** kidolgozásában, kibővítésében és végrehajtásában⁹¹.

A Bizottság a **médiatudatossággal foglalkozó közösséget is meg fogja erősíteni** a koordináció fokozása és az érintett szereplők közötti kapcsolatok megerősítése érdekében. Ez a Bizottság tagállami hatóságokból álló, **médiatudatossággal foglalkozó szakértői csoportjának** (MLEG) a megerősítését is magában foglalja a bevált gyakorlatok cseréjének előmozdítása, új együttműködési eszközök biztosítása, valamint a csoport hatáskörének a társadalmi rezilienciával és a felkészültséggel kapcsolatos szempontokra való kiterjesztése révén. A MLEG erőfeszítéseinek kiegészítése érdekében a Bizottság létrehoz egy új, **a médiatudatossággal foglalkozó független szakértői hálózatot** is, amely különböző területek (például a felkészültség, a külföldi információmanipuláció és beavatkozás, a dezinformáció, az adatelemzés, az információk integritásával kapcsolatos kockázatok, a viselkedéstudományok stb.) független szakértőit tömöríti annak érdekében, hogy független véleményeket és nézeteket osszanak meg az új kihívások kezeléséhez. A médiatudatosságra irányuló erőfeszítések a Digitális Média Európai Megfigyelőközpontjának (EDMO) a médiatudatossággal foglalkozó közösségére is építeni fognak, ezáltal tovább bővítik a bevált gyakorlatok és a felhasználási esetek tárházát az EDMO hatékony médiatudatossági kezdeményezésekre vonatkozó iránymutatásai⁹² alapján, valamint az **EDMO regionális/nemzeti központjai** által kidolgozott és megvalósított sikertörténetek szélesebb körben történő terjesztésével, például a kiszolgáltatott vagy a vidéki közösségek, valamint az idősek megszólítása, illetve a médiával való együttműködés céljából.

A Bizottság közzéteszi „**a demokráciáról szóló uniós útmutató a polgárok számára**” című dokumentumot, hogy felhívja a polgárok figyelmét az uniós jog és a szakpolitikai keretek alapján fennálló demokratikus jogaikra és azok gyakorlásának módjára⁹³. Ennek keretében a Bizottság különös hangsúlyt fektet a fiatalokra.

Annak érdekében, hogy a polgárokat bevonja a demokráciával, az állampolgársággal, a médiatudatossággal és a digitális jártassággal kapcsolatos szóban forgó intézkedések kidolgozásába, a Bizottság a **demokratikus rezilienciával foglalkozó európai polgári vitacsoportot** fog szervezni.

Intézkedések:

⁸⁹ Amelyek az Oroszországhoz és Belaruszhoz való közelségük miatt különösen ki vannak téve a külföldi információmanipuláció és beavatkozás, valamint a dezinformáció veszélyének.

⁹⁰ Ez olyan meglévő mutatókon alapulhat, mint például a médiapluralizmus index, amely tartalmaz egy almutatót a médiatudatosság szintjére vonatkozóan.

⁹¹ A felkészültségi unióról szóló stratégia a digitális jártassággal és a médiatudatossággal kapcsolatos munka fokozását szorgalmazza – többek között az európai demokráciapajzs és a digitális oktatás és készségek jövőjére vonatkozó, 2030-ig tartó időszakra szóló ütemterv keretében – a kritikai gondolkodás fejlesztése, valamint a dezinformációval és a kiberfenyegetésekkel szembeni reziliencia fiatal kortól kezdődő kialakítása érdekében. Több tagállamban is nemzeti programok állnak rendelkezésre e célkitűzések eléréséhez. Luxemburg például 2021-ben nemzeti cselekvési tervet fogadott el a digitális társadalmi befogadásról, Málta pedig a 2025–2030-as időszakra szóló digitális oktatási stratégiával rendelkezik.

⁹² Lásd: <https://edmo.eu/areas-of-activities/media-literacy/raising-standards-the-edmo-guidelines/>.

⁹³ A digitális szolgáltatásokról szóló rendelet, az MI-rendelet, az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv, a politikai reklámtevékenységről szóló rendelet, az uniós választójog és más releváns keretek szerinti jogok előtérbe helyezésével.

- az alapkészségek fejlesztésére szolgáló 2026. évi program kidolgozása az iskolák számára, amely az állampolgári és a digitális készségekre is kiterjed,
- a dezinformációról és a digitális jártasságról szóló, a tanárok és az oktatók számára készült iránymutatások aktualizálása,
- az uniós polgársággal kapcsolatos kompetenciakeret, valamint az állampolgári ismeretek iskolai oktatásának a megerősítésére vonatkozó iránymutatások kidolgozása,
- a tagállamok támogatása a médiatudatosságra vonatkozó nemzeti vagy regionális cselekvési tervek kidolgozásában, kibővítésében és végrehajtásában,
- a médiatudatossággal kapcsolatos intézkedések bevezetése, új prioritásokkal és a médiatudatossággal foglalkozó közösség megerősítésével,
- a demokráciáról szóló uniós útmutató elkészítése a polgárok számára,
- a demokratikus rezilienciával foglalkozó európai polgári vitacsoport megszervezése.

2.4.2. A polgárok szerepvállalásának és részvételének előmozdítása

A polgári részvétel, a tanácskozás és a szerepvállalás új, minden generációra kiterjedő érdemi módszerei⁹⁴ további lehetőségeket biztosítanak a polgárok számára ahhoz, hogy részt vegyenek a demokratikus vitákban és a közpolitikai döntéshozatalban, ami különböző nézőpontokkal gazdagítja a tanácskozásokat – ahogy azt az Európa jövőjéről szóló konferencia is igazolta –, valamint megerősíti a választásokon alapuló képviseleti demokráciát.

Uniós szinten a Bizottság számos eszközt használ arra, hogy bevonja az uniós polgárokat a szakpolitikai döntéshozatalba, kezdve az európai polgári kezdeményezéssel, amely egy egyedülálló, a munkaprogram kialakítását befolyásoló eszköz, melynek révén a polgárok előterjeszthetik az uniós fellépésre vonatkozó elképzeléseiket. Az **európai polgári vitacsoportok** és a **Polgári Részvételi Platform** a szakpolitikai döntéshozatal támogatásának, a demokratikus reziliencia kialakításának és az európai polgárság előmozdításának fontos eszköze, és a Bizottság uniós és tagállami szinten is ösztönözi fogja ezek használatát. A Bizottság meg fogja vizsgálni a Polgári Részvételi Platform nemzeti, regionális és helyi közigazgatási szervek előtt történő megnyitásának, illetve az ilyen szervekkel való interoperabilitás kialakításának a lehetőségeit.

A Bizottság szorosan együtt fog működni az érintett szervekkel és szervezetekkel, például a Régiók Bizottságával, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és az érdekelt felekkel⁹⁵ annak érdekében, hogy nemzeti kapcsolattartó pontok révén megerősítse a **nemzeti hatóságok polgári részvétellel foglalkozó hálózatát**, elsősorban a Bizottság részvételi és deliberatív demokráciával foglalkozó virtuális kompetenciaközpontjára⁹⁶ támaszkodva. E hálózat a tevékenysége során a helyi

⁹⁴ Ezek közé tartoznak az intergenerációs polgári vitacsoportok, a polgári közgyűlések, a részvételen alapuló költségvetés-tervezés, a participatív kormányzás vagy az új digitális civil technológiai eszközök és platformok, amelyek kiegészítik az olyan tevékenységeket, mint a nyilvános konzultációk vagy a felmérések.

⁹⁵ A civil társadalomra vonatkozó uniós stratégia a civil társadalmi szervezetek szerepvállalásának a megerősítése érdekében fog a tagállamokkal való együttműködésre irányuló intézkedéseket javasolni – e szereplők tekintetében többek között a 2023. évi ajánlás alapján –, a demokráciapajzs keretében hozott intézkedések pedig a polgárok részvételére összpontosítanak.

⁹⁶ Ez a központ uniós szinten – a tagjelölt országokra és a potenciális tagjelöltekre is kiterjedően – támogatja a részvételi és deliberatív projekteket, és különféle erőforrásokat, képzéseket, személyes jelenlétet igénylő rendezvényeket és polgári laboratóriumokat biztosít, valamint egy olyan gyakorlatközösséget, amely az EU egész területéről származó multidiszciplináris szakértelemre támaszkodik.

szintre, a fiatalok társadalmi szerepvállalásának a növelésére és a nemzedékek közötti párbeszédre fog összpontosítani, és ezzel kapcsolatban gyakorlati támogatást nyújt, valamint népszerűsíti a megfelelő eszközöket a nemzeti hatóságok körében. Ennek keretében a Bizottság támogatni fogja egy, a polgári részvételtől szóló **képzési csomag** elkészítését a tagállamok számára, az EU valamennyi hivatalos nyelvén.

A Bizottság az erőforrások elérésére szolgáló, **többnyelvű** uniós szintű **portálon** keresztül növelni fogja a polgári részvétellel kapcsolatos információk hozzáférhetőségét annak érdekében, hogy szélesebb körben terjessze a demokratikus részvétellel kapcsolatos eszközöket és információkat az egész EU-ban, valamennyi szinten történő – többek között a közigazgatás, az érdekelt felek és a polgárok általi – felhasználás céljából, e portálon központosítva a nemzeti hatóságok polgári részvétellel foglalkozó hálózatán, valamint a részvételi és deliberatív demokráciával foglalkozó kompetenciaközponton keresztül összegyűjtött információkat.

A személyes kommunikáció kiegészítése és támogatása érdekében elő kell mozdítani az innovatív digitális eszközök használatát. A Bizottság ösztönözni fogja a demokráciában való részvételt lehetővé tevő online platformok (a civil technológia⁹⁷) innovációját, ideértve a demokratikus szerepvállalást támogató helyi digitális platformokat is, amelyek a mesterséges intelligenciát részvételi célokra használják fel. A civil technológiai ágazattal való együttműködés elindítása érdekében a Bizottság **civil technológiai hackathont** szervez az innovatív projektek bemutatására, és létrehoz egy európai **civil technológiai központot**⁹⁸, amely egy átfogó, többnyelvű kapcsolattartó pontot fog biztosítani a civil technológiával kapcsolatos információk, források és eszközök eléréséhez⁹⁹. A Bizottság a vonatkozó uniós finanszírozási programok keretében kísérleti projekteket fog támogatni ezen a területen a helyi hatóságok, a közösségek és a technológiai induló vállalkozások bevonásával annak érdekében, hogy méretezhető megoldásokat dolgozzanak ki, a vidéki területekre is kiterjedően¹⁰⁰. E munkaterületeken különös figyelmet kell fordítani a civil technológiai eszközök akadálymentességére és interoperabilitására.

A fiatalok részvétele és a velük folytatott konzultáció minden szinten biztosítja, hogy a szakpolitikák kialakítása és a döntések meghozatala során figyelembe vegyék a fiatalabb generáció szempontjait és igényeit, mivel e generáció tagjainak együtt kell majd élniük az említett szakpolitikák és döntések hosszú távú következményeivel. A fiatalok inkluzív módon történő bevonása a polgári felelősségtudatot is erősíti, ezáltal pedig ösztönzi a társadalomban és a demokráciában való, egész életen át tartó részvételt. A fiatalok – többek között az elnök ifjúsági tanácsadó testületén keresztül – központi szerepet játszanak a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseiben, hogy bevonja a polgárokat a

⁹⁷ A civil technológia úgy határozható meg, mint a digitális technológiáknak a demokrácia megerősítése céljából történő használata, amely lehetővé teszi a nyilvánosság számára a tájékozódást, valamint a döntéshozatalban és a szakpolitikai döntéshozatalban való részvételt, és növeli a kormányok reagálási képességét és elszámoltathatóságát (Lásd: OECD Public Governance Policy Papers, 2025. évi 72. sz.).

⁹⁸ A központ kapcsolódni fog az (EU) 2024/903 rendelettel létrehozott Interoperábilis Európa portálhoz, amely hozzáférést biztosít az európai közigazgatási rendszerek által használt interoperabilitási és nyílt forráskódú megoldásokhoz. Már jelenleg is elérhető rajta néhány, a polgári részvételt szolgáló nyílt forráskódú eszköz.

⁹⁹ Ezáltal támogatni fogja a civil technológiai eszközök láthatóságát, valamint az, hogy fogja mozdítani az ágazat ismertségét a nemzeti és a helyi hatóságok körében.

¹⁰⁰ Az európai interoperabilitási keretre építve a Bizottság létrehoz egy értékelési modellt, amellyel felmérhető a civil technológiai platformok interoperabilitásának a fejlettsége, és amely segít az online platformoknak a fejlesztendő területek azonosításában.

szakpolitikai döntéshozatalba. **Az európai demokráciapajzs végrehajtásával kapcsolatban ifjúságpolitikai párbeszédre** fog sor kerülni a Bizottság tagjai és a fiatalok között. **Az uniós ifjúsági párbeszéd részvételi eszköztárát** – amelynek kialakításában a nemzeti ifjúsági tanácsok is közreműködtek – **átalakítjuk** annak érdekében, hogy még több fiatalhoz jusson el, és az Európai Ifjúsági Portálon keresztül népszerűsítjük a fiatalok szélesebb körű szerepvállalásának ösztönzése céljából. A „**Voices of Future**” (a jövő hangjai) **kezdeményezés** célja, hogy létrehozza a demokráciával kapcsolatos, generációk közötti méltányosság európai fórumát, amely olyan befogadó térként fog funkcionálni, ahol az emberek életkortól függetlenül összegyűlhetnek Európa hosszú távú döntéseinek a befolyásolása céljából.

Intézkedések:

- *a polgárok és a fiatalok részvételének előmozdítása, többek között a nemzeti hatóságok polgári részvétellel foglalkozó hálózatának a megerősítése révén, valamint egy képzési csomag és az erőforrások elérésére szolgáló, többnyelvű uniós szintű portál biztosítása,*
- *egy európai civil technológiai központ létrehozása a civil technológiai ágazat támogatása érdekében.*

2.4.3. A demokrácia megerősítése a társadalom egészére kiterjedő intézkedések révén

A demokrácia további erősítése érdekében folyamatosan támogatást kell nyújtani az érintett szereplőknek és közösségeknek, el kell ismerni és meg kell erősíteni a kezdeményezéseiket, és széles körben be kell mutatni az innovatív megközelítéseket alkalmazó bevált gyakorlatokat. Különös figyelmet kell fordítani azokra a régiókra, amelyekben alacsony szintű a polgári és a politikai szerepvállalás.

Az olyan növekvő kihívások kezelése érdekében, mint a társadalmi szétagoltság, a digitális elszigeteltség és a közintézményekbe vetett bizalom csökkenése, a Bizottság ösztönözni fogja a közösségépítő megközelítéseket. A Bizottság az EU-n belüli helyi hatóságokkal és hálózatokkal – többek között **az uniós helyi önkormányzatok képviselőinek hálózatával** – együtt ösztönözni és támogatni fogja azokat az alulról szerveződő kezdeményezéseket, amelyek összehozzák a különböző korú és háttérű embereket, valamint megerősítik a helyi kapcsolatokat és a befogadó nyilvános tereket, többek között a sport, a zene, a történetmesélés és az együttműködés révén.

A helyi demokrácia, a befogadás és a részvételen alapuló megközelítések az új európai Bauhaus alapvető értékei és elvei közé tartoznak. Ez a program olyan konkrét kezdeményezések révén fogja támogatni a helyi demokráciát, amelyek a városrészek szintjén mozdítják elő a közösségi szerepvállalás innovatív megközelítéseit. Ez magában foglalja a közösségi részvétel és a nemzedékek közötti kapcsolatok megerősítését, valamint a befogadó nyilvános terekre és városrészekre vonatkozó, együttműködésen alapuló megközelítések előmozdítását.

A Bizottság EUROPE DIRECT központjai a demokrácia helyi mikroközpontjaiként fognak működni – olyan nyitott, aktívan használt helyszínekként, ahol a közösségek tagjai találkozhatnak, eszmecseréket folytathatnak, és közösen cselekedhetnek, elősegítve a mindennapi valóságukban gyökerező, inkluzív párbeszédet. A helyi önkormányzatokkal együttműködve olyan tevékenységeknek adhatnak otthont – a közösségi estektől kezdve a városrészen belüli

készségmegosztáson át a helyi podcastokig –, amelyek révén a beszélgetések közös élményekké válhatnak¹⁰¹.

A demokratikus innováció területén tevékenykedő érdekelt felek közötti információcsere és szinergiák fokozása, valamint a legjobb gyakorlataik megosztásának és projektjeik ismertségének az elősegítése érdekében a Bizottság **magas szintű rendezvényt** szervez a demokráciáról, és **évente odaítéli a demokratikus innovációért járó díjat**¹⁰². A demokráciával kapcsolatos projektek bemutatása növeli azok ismertségét a magánszektorbeli támogatók és a jótékonyági szervezetek körében, amelyeket arra ösztönzünk, hogy vállaljanak egyre nagyobb szerepet ezen a téren.

A Bizottság célzott **figyelemfelhívó kampányokat** fog indítani annak érdekében, hogy közérthetően ismertesse, hogy miért fontos a demokrácia, valamint azt, hogy a polgárok – köztük a fiatalok – hogyan gyakorolhatják a demokratikus jogaikat, és milyen módon hallathatják a hangjukat¹⁰³.

A **magánszektor**nak szintén szerepet kell vállalnia a demokrácia előmozdításában és fenntartásában, ami alapvető fontosságú a tisztességes és jól működő üzleti környezet és a gazdasági jólét szempontjából. A demokrácia virágzásához pedig elengedhetetlen a virágzó gazdaság. A Bizottság ösztönözni fogja a magánvállalkozásokat és a vállalkozói szövetségeket arra, hogy osszák meg a bevált gyakorlataikat, hogy tegyenek önkéntes kötelezettségvállalásokat ezen a területen, és hogy hozzanak létre egy, **a demokráciával foglalkozó üzleti koalíciót**¹⁰⁴.

Intézkedések:

- *magas szintű rendezvény szervezése a demokráciáról és a demokratikus innovációért járó éves díj bevezetése,*
- *célzott figyelemfelhívó kampányok indítása a Bizottság részéről,*
- *a magánszektor önkéntes kötelezettségvállalásainak támogatása a demokráciával foglalkozó üzleti koalíció létrehozása érdekében.*

2.4.4. A tényeken alapuló döntéshozatal védelme

A tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal biztosítja, hogy az intézmények, a viták és a döntéshozatal tényszerű, átlátható és elszámoltatható folyamatokra, valamint a tudományos kutatás szabadságán alapuló pártatlan adatokra támaszkodjon, ezáltal pedig elősegíti a kormányzásba vetett bizalmat és a kormányzás legitimitását. A hatékony és demokratikus tudományos tanácsadási folyamatoknak, valamint a közpolitikák tudományos támogatásának a biztosítása érdekében elő kell segíteni a legmagasabb szintű kutatási etikai és feddhetetlenségi normák betartását. Alapvető fontosságú továbbá, hogy lehetővé tegyünk a polgárok számára a tudományban való részvételt, és hogy növeljük a tudományba vetett bizalmukat, valamint hogy szilárd és független tanácsadó rendszereket

¹⁰¹ A polgári szerepvállalás nagykövetei, azaz az európai polgári vitacsoportok öregdiákjai megoszthatják tapasztalataikat, és segíthetnek a polgári részvétel előmozdításában.

¹⁰² A díj az uniós tagjelölt országokban és a potenciális tagjelölt országokban megvalósuló konkrét projektek számára is elérhető lehet.

¹⁰³ A polgári szerepvállalás nagykövetei, azaz az európai polgári vitacsoportok öregdiákjai megoszthatják tapasztalataikat, és segíthetnek a polgári részvétel előmozdításában.

¹⁰⁴ Ezt a Bizottság egy első munkaértekezlettel és egy arról szóló tanulmánnyal fogja támogatni, hogy az üzleti világ milyen módokon járulhat hozzá ehhez a területhez.

biztosítsunk. Erre tekintettel a Bizottság **ajánlást** fog elfogadni **a tudományos eredmények támogatásáról és a közpolitikai döntéshozatalban való felhasználásáról**.

A tudományos kutatás szabadsága a tudományos élet szabadságának kulcsfontosságú része, és elengedhetetlen a megbízható ismeretek és adatok előállításához. A kutatás, a kérdésfeltevés és az innováció terén érvényesülő függetlenségük védelmének köszönhetően a kutatók és a tudományos szakemberek képesek biztosítani, hogy a szakpolitikai döntéshozatal során felhasznált bizonyítékok hitelesek és elfogulatlanok legyenek. Ezek az értékek ahhoz is nélkülözhetetlenek, hogy a felsőoktatási intézmények teljesíteni tudják tudományos és társadalmi küldetésüket, valamint hogy szakértelmük és bizonyítékok nyújtásával táplálják és népszerűsítsék a nyilvános diskurzusokat, továbbá a demokratikus reziliencia szempontjából is alapvető fontosságúak. Az **Európai Kutatási Térségről** szóló, küszöbön álló **jogszabály** megerősíti az uniós jogban a tudományos kutatás szabadságát, amely a tudományos értékek alapvető részét képezi. A művészet szabadsága, valamint a művészek és a kulturális intézmények védelme – a „Kulturális iránytű Európa számára” című dokumentumban foglaltaknak megfelelően – szintén fontos eleme a demokrácia struktúrájának és rezilienciájának.

A kutatásbiztonság fokozásáról szóló 2024. évi tanácsi ajánlásra¹⁰⁵ építve a Bizottság vizsgálja továbbá egy **kutatásbiztonsággal foglalkozó európai szakértői központ** létrehozásának a lehetőségeit is, a kutatásbiztonsággal kapcsolatos szakpolitikai döntéshozatal tudományos alapjának megerősítése és az egész EU-ra kiterjedő gyakorlatközösség kialakítása érdekében.

Tágabb értelemben a Demokratikus Reziliencia Európai Központja szintén elősegíthetné a **demokratikus reziliencia növelésével kapcsolatos tapasztalatcserét**, például a **közösségépítéssel kapcsolatos bevált gyakorlatok** megosztását, a **médiatudatossággal** kapcsolatos kezdeményezéseket és a **felkészültségi** intézkedéseket.

Intézkedések:

- *a tudományos eredmények támogatásáról és közpolitikai döntéshozatalban való felhasználásáról szóló bizottsági ajánlás elfogadása,*
- *a tudományos kutatás szabadságának az uniós jogban való rögzítése az Európai Kutatási Térségről szóló jogszabály keretében,*
- *a kutatásbiztonsággal foglalkozó európai szakértői központ létrehozására nyitva álló lehetőségek értékelése.*

3. A demokráciába való beruházással a jövőnkbe ruházunk be

A pénzügyi támogatás kulcsfontosságú az európai demokráciapajzs prioritásainak rövid és hosszú távú megvalósításához. Erre a célra több uniós finanszírozási program is rendelkezésre áll. A **Kreatív Európa** program a média, az újságírás, a digitális jártasság és médiatudatosság támogatásához nyújt finanszírozást. A **Digitális Európa** program az EDMO és annak regionális központjai, valamint a tényellenőrzők európai hálózata számára nyújtott finanszírozáson keresztül támogatja a dezinformáció elleni multidiszciplináris együttműködéseket. A **Horizont Európa** a demokrácia és a kormányzás megerősítése, valamint a demokratikus innováció fejlesztése érdekében támogatja a kutatást, az innovációt és a kísérletezést. A **Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek (CERV)**

¹⁰⁵ A Tanács ajánlása (2024. május 23.) a kutatásbiztonság fokozásáról, C(2024) 3510.

program védi és népszerűsíti az uniós értékeket, valamint előmozdítja a polgári szerepvállalását és az Unió demokratikus életében való polgári részvételt.

A Szomszédügyi, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz gyorsreagálási pillére támogatja a független újságírást, és fejleszti a külföldi információmanipuláció és beavatkozás elleni küzdelemmel kapcsolatos, válsághelyzetekben alkalmazott kapacitásokat. Más programok – mint például a **Jogérvényesülés program** és az **Erasmus+** – fő célkitűzéseik megvalósításával erősítik a demokráciát. Az Ukrajna, a Nyugat-Balkán és Moldova számára biztosított eszközök lehetővé teszik, hogy a demokrácia megerősítését célzó strukturális reformok teljesítése alapján finanszírozást folyósítsanak, melynek célja a civil társadalmi szervezetek, a független média, a médiatudatosság, valamint a külföldi információmanipulációval és beavatkozással és a hibrid fenyegetésekkel szembeni reziliencia támogatása. E forrásoknak a jelenlegi többéves pénzügyi keretből hátralévő időszakra történő programozása során a Bizottság prioritásként fogja kezelni a demokráciával kapcsolatos szempontokat. Fontolóra kell venni az innovatív finanszírozási lehetőségeket, például a helyi kezdeményezésekhez nyújtott mikrotámogatásokat, az olyan pénzügyi eszközöket, mint a garanciák, a kölcsönök és a tulajdoni részesedés, valamint a közösségi finanszírozás ösztönzését és egyszerűsítését.

Ösztönözni kell a magánfinanszírozást. Az audiovizuális ágazatban például már most is felhasználható a magántőke-finanszírozás a kreatív projektek kockázatmentesítésére a filmek, médiatartalmak vagy kulturális kezdeményezések létrehozásának és forgalmazásának a finanszírozása révén. Ez a kockázatmentesítés a független médiát és újságírást támogató jövőbeli projektek esetében is alkalmazható. Az adománygyűjtő rendezvények ösztönözhetik a jótékonyági hozzájárulásokat és a magánalapítványokkal való együttműködést az európai demokráciapajzs pénzügyi támogatásának megerősítése érdekében.

A 2028–2034-es időszakra vonatkozó következő többéves pénzügyi keret részeként a Bizottság számos olyan programot javasolt, amelyek hozzájárulnak majd az európai demokráciapajzs célkitűzéseinek a megvalósításához. A javasolt finanszírozás a prioritások és a szereplők széles körének a támogatását magában foglalja, ideértve a szabad és független médiát, a civil társadalmi szervezetek tevékenységét, az oktatást és az általános demokratikus rezilienciát. Az **AgoraEU** program célja a közös értékek – többek között a demokrácia – előmozdítása, valamint az, hogy támogassa az európai kulturális sokszínűséget, az európai audiovizuális és kreatív ágazatokat, a tömegtájékoztatás szabadságát és a civil társadalom bevonását. Az **AgoraEU** program új **MEDIA+** ága holisztikus támogatást nyújt a szabad és független újságírás és hírmédia számára, védi és előmozdítja a tömegtájékoztatás szabadságát, növeli a média pénzügyi életképességét, valamint támogatja a médiatudatosságot és a dezinformáció felderítését és leküzdését. Az **AgoraEU** program **CERV+** ága azzal kívánja támogatni a demokráciapajzs végrehajtását, hogy előmozdítja a szabad, tisztességes és inkluzív választási folyamatokat, és megerősíti a polgárok részvételét és szerepvállalását az Unió demokratikus és polgári életében. Ezenkívül szintén fontos támogatási intézkedéseket finanszíroznának a következők: a **Jogérvényesülés program**¹⁰⁶, a **Horizont**

¹⁰⁶ A javasolt következő Jogérvényesülés program célja, hogy a bírák, az ügyészek és az igazságügyi alkalmazottak képzésének előmozdítása és támogatása révén előmozdítsa a demokráciát, valamint hogy biztosítsa a vonatkozó uniós jogi eszközök következetes és hatékony végrehajtását.

Európa¹⁰⁷, az Erasmus+¹⁰⁸, az Európai Versenyképességi Alap¹⁰⁹, a Globális Európa eszköz¹¹⁰, valamint a nemzeti és regionális partnerségi tervek¹¹¹.

A demokratikus reziliencia és a honvédelem kölcsönösen erősítik egymást. A **védelmi kiadások** a demokratikus reziliencia támogatására szolgáló eszköznek is tekinthetők, például a kiberbiztonságba, a hibrid fenyegetések megelőzésébe vagy a kritikus infrastruktúrák és a demokratikus intézmények külső beavatkozással szembeni védelmébe való beruházás révén. Az EU védelmi rezilienciája és a hibrid fenyegetésekkel szembeni intézkedései megerősítik a demokratikus rezilienciát, többek között Európa kibervédelmi technológiai kiválóságának megerősítése és a legkorszerűbb technológiák fejlesztése révén. E tekintetben alapvető fontosságú az **Európai Védelmi Alap**, a **Horizont Európa**, a **Digitális Európa** program, a **SAFE eszköz** (az Európa biztonságát szolgáló cselekvési eszköz) és a – jövőbeli többéves pénzügyi keretben – javasolt **európai védelmi ipari program** keretében nyújtott uniós pénzügyi támogatás.

4. Következtetések

Az európai demokráciapajzsról szóló közlemény stratégiai megközelítést határoz meg a demokrácia Unión belüli hosszú távú védelme, megerősítése és előmozdítása érdekében. Hangsúlyozza, hogy a Bizottság szilárdan elkötelezett amellett, hogy az egész Unióban fokozza a demokratikus rezilienciát, és a demokrácia előtt álló kihívások kezelése érdekében kész együttműködni más uniós intézményekkel és szervekkel, az uniós tagállamokkal, az EU szomszédságában lévő partnerekkel, az érdekelt felekkel, valamint a polgárokkal.

E stratégiai megközelítés keretében számos intézkedést jelentünk be, amelyek bevezetésére 2027-ig fokozatosan kerül majd sor. A tagállamok központi szerepet fognak játszani e célkitűzések

¹⁰⁷ A Bizottság által javasolt következő Horizont Európa program a polgári szerepvállalásnak, a reziliens, pluralista társadalmaknak, valamint az információs tér és a médiakörnyezet integritásának az előmozdítása, továbbá a dezinformáció elleni küzdelem révén továbbra is támogatni fogja a demokrácia és a demokratikus értékek megerősítését célzó kutatásokat.

¹⁰⁸ A Bizottság által javasolt következő Erasmus+ program különös hangsúlyt fektet az állampolgári ismeretek oktatása, a polgári szerepvállalás, az uniós értékek, a társadalmi reziliencia és a médiatudatosság támogatására – teljes mértékben tiszteletben tartva az iskolai és oktatási tantervek meghatározására, valamint az oktatási struktúrák kialakítására vonatkozó tagállami hatáskört –, többek között olyan nem formális és informális tanulási tevékenységek révén, amelyek támogatják a fiatalok részvételét és azt, hogy a fiatalok megtanulják, hogy hogyan vehetnek részt a demokráciában.

¹⁰⁹ A javasolt Európai Versenyképességi Alap a polgári biztonsági ágazatot támogatná olyan területeken, mint a hibrid fenyegetések elleni küzdelem.

¹¹⁰ A javasolt Globális Európa eszköz a bővítési és a keleti szomszédsági régiókban eszközöket fog biztosítani a demokrácia, a jó kormányzás, a jogállamiság, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának az előmozdításához. Emellett a Globális Európa eszköz támogatni fogja a tagjelölt országokat és a potenciális tagjelölteket az uniós normáknak való megfeleléshez vezető úton, a bővítésre vonatkozó, „az alapvető feladatok elsődlegessége” megközelítéssel összhangban. Ezzel kapcsolatban különös figyelmet kell fordítani a független média és a médiatudatosság megerősítésére, továbbá a külföldi információmanipulációval és beavatkozással, valamint a hibrid fenyegetésekkel szembeni reziliencia fokozására.

¹¹¹ A többszintű kormányzás és a partnerség elveinek tiszteletben tartásával végrehajtott nemzeti és regionális partnerségi tervek támogathatják a tagállamok képességeit a súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemben – különösen a hibrid fenyegetésekkel, például a külföldi információmanipulációval és beavatkozással kapcsolatban –, valamint támogathatják azokat az intézkedéseket, amelyek például az átláthatóság javítása, a civil párbeszéd előmozdítása, a civil társadalom támogatása és a jogállamiság megerősítése révén elősegítik a demokratikus kormányzást.

elérésében, a Bizottság pedig folytatni fogja a közös felelősségviselés biztosítására irányuló erőfeszítéseit.

E közlemény végrehajtásának politikai nyomon követése érdekében a Bizottság rendszeresen tájékoztatni fogja az Európai Parlamentet és a Tanácsot. A Bizottság évente magas szintű miniszteri fórumot szervez annak érdekében, hogy áttekintse az európai demokráciapajzs keretében végrehajtott intézkedéseket, és az intézményi és nem intézményi szereplők bevonásával elősegíti a bevált gyakorlatok megosztását. A Bizottság ezenkívül nemzeti és helyi szintű partnerekkel és érdekelt felekkel is együtt fog működni. Megbízatásának lejártáig a Bizottság értékelné fogja az e közleményben foglalt intézkedések végrehajtását és hatását.

Az európai demokráciapajzs szerves részét képezi annak a proaktív megközelítésnek, amelyet a Bizottság az uniós értékek védelme és fenntartása érdekében alkalmaz. A Bizottság határozott intézkedéseket hozott a jogállamiság és az alapvető jogok Unión belüli védelme és előmozdítása érdekében, elsősorban az éves **jogállamisági jelentés** és az **Európai Unió Alapjogi Chartájának** alkalmazásáról szóló éves jelentések révén. Az emberi jogok és a demokrácia védelme és előmozdítása az EU külső tevékenységeiben is kulcsfontosságú prioritás, ahogy azt **az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2020–2027-es időszakra szóló cselekvési terv** is kiemeli. A **civil társadalomra vonatkozó uniós stratégia**¹¹² a civil társadalmi szervezetekkel való szorosabb együttműködés és a virágzó civil társadalmi tér Unió-szerte történő előmozdításával egészíti ki ezeket az erőfeszítéseket.

A demokrácia fenntartásához folyamatos elkötelezettségre van szükség: védeni és ápolni kell, és soha nem szabad magától értetődőnek venni. Az EU a növekvő külső és belső kihívások közepette továbbra is szilárdan elkötelezett a demokrácia védelme, valamint a demokratikus értékek, intézmények és folyamatok előmozdítása mellett. Amit eddig elértünk, azt érdemes megővni – minden erőnkkel azon leszünk, hogy közösen megvédjük az értékeinket, és erős és reziliens demokráciákat építsünk.

¹¹² Európai Bizottság – Közlemény a civil társadalom támogatására, védelmére és megerősítésére irányuló uniós stratégiáról, COM(2025) 790 final.